

ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΩΝ

Ταγιαπιέρα 3 - 5 Αθήνα, Τ.Κ. 11525 • Τηλ.- Fax: 210 6716 715 • e-mail: nellaselias39@gmail.com • Ιστοσελίδα: www.rovoliari.gr
Χρόνος 29ος • Αριθμός φύλλου 116 • Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2013

ΓΔωδεκαήμερο

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ - ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ - ΦΩΤΑ
Θρησκευτικές γιορτές
και παραδοσιακά πανανθρώπινα έθιμα

Ονομάζουμε **δωδεκαήμερο** (στην πραγματικότητα είναι 14 ημέρες) το χρονικό διάστημα από την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι τα Θεοφάνεια. Πλαισιώνεται με πλούσια εθιμολογία και προσδίδει ιδιαίτερο πανηγυρικό τόνο, όχι μόνο στις τρεις μεγάλες Εορτές – Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Θεοφάνεια – αλλά και στις ενδιάμεσες ημέρες που όλες μαζί αποτελούν μια γιορταστική συνέχεια και ανάπαυλα από την εργασία.

Η σύμπτωση με την καμπή του ετήσιου κύκλου του Ηλίου (χειμερινές τροπές – χειμερινό ηλιοστάσιο) έφερνε από παλιά δεισιδαιμονικούς φόβους για νυχτερινά παράξενα όντα (τους καλικάντζαρους στην ελληνική λαϊκή παράδοση, λυκάνθρωποι για άλλους λαούς) και αστρικές επιδράσεις (άνοιγμα των ουρανών).

Τα έθιμα του Δωδεκαήμερου παρουσιάζουν ανάμεικτο χαρακτήρα χριστιανικών εκδηλώσεων και πανανθρώπινων συνηθειών που κακώς τις χαρακτηρίζουμε ως παγανιστικές. Στο βάθος υπάρχει η κοινή πεποίθηση ότι **όλα αυτά τελούνται την κρίσιμη αυτή εποχή των χειμερινών τροπών του Ηλίου, του χειμερινού ηλιοστασίου**, κατά τη μετάβαση από τον ακραίο και καταθλιπτικό χειμώνα στην αισιόδοξη άνοιξη για την καλή χρονιά, την πλούσια καρποφορία και για τη στερέωση της ελπίδας ότι το καινούργιο θα είναι διαφορετικό από το παλιό.

Ο εθιμικός κύκλος ανοίγει την παραμονή των Χριστουγέννων με τις ομάδες παιδιών ή και ενηλίκων να λένε **τα Κάλαντα** γυρνώντας από σπίτι σε σπίτι: «Καλήν εσπέραν άρχοντες, αν είναι ορισμός σας, Χριστού την θείαν γέννηση να πω στ' αρχοντικό σας, Χριστός γεννάται σήμεραν εν Βιθλεέμ...».

Παιδικά κάλαντα από τον γνωστό πίνακα του Νικηφόρου Λύτρα (1872) και ένα σύγχρονο σχεδίσμα σε κάρτα.

Συνέχεια στη σελ. 4

*Ευχόμαστε σε όλους, το 2014
να φέρει μόνο
χαρές, υγεία, δημιουργικότητα και
ανατροπές στα ανεπιθύμητα.*

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

*Το θαύμα της Γέννησης
Από τον Κυριάκο Κυριακού: πίνακας ζωγραφισμένος με το στόμα.
Ομάδα καλλιτεχνών χωρίς χέρια και που ζωγραφίζουν με το στόμα ή το πόδι.*

Η χειμερινή συνάντηση – συνεστίασή μας

Το Διοικητικό Συμβούλιο σας προσκαλεί στη χειμερινή συνάντηση – συνεστίασή μας που θα γίνει την **Κυριακή το μεσημέρι, 16 του Φλεβάρη 2014 στην ταβέρνα Β. και Α. Κοτρωνιά**, στο γνωστό μας στέκι (Λεωφόρος Πάρνηθας 360), με ελεύθερο μενού. Για συνεννόηση επικοινωνείτε με την Ταβέρνα (τηλ. 210 24 60 422) ή την Πρόεδρο του Συλλόγου (Λούλα Σπυροπούλου τηλ. 210 645 63 01).

Οι καιροί έχουν αλλάξει, αλλά δεν θα θέλαμε να στερήσουμε από τα μέλη μας την καθιερωμένη πια συνάντηση που είναι και ευκαιρία να βλεπόμαστε, να ανταλλάσσουμε ευχές, να ξαναζωντανεύουμε αναμνήσεις και σχέδια, να μαθαίνουμε τα νέα ο ένας για τον άλλο καθώς και τα νέα του χωριού.

Αποφασίσαμε, λοιπόν, να μαζευτούμε αυτό το Κυριακάτικο μεσημέρι, **να κόψουμε τη Βασιλόπιτα, να ευχηθούμε ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ**, να ιδωθούμε, να μιλήσουμε, να φάμε και να πιούμε και γιατί όχι ...να γλεντήσουμε και να χορέψουμε αντάμα.

Προσπερνώντας κάθε εμπόδιο και δυσκολία, ας βρεθούμε και πάλι μαζί!

Λούλα Σπυροπούλου

Μέρες Χριστουγέννων στο χωριό

Γράφει η Λούλα Σπυροπούλου

Προσωπικά, εύχομαι σε όλους «Καλή Χρονιά».
Οι χριστουγεννιάτικες μέρες στο χωριό ήταν πολύ όμορφες.

Οι καιρικές συνθήκες ήταν χειμωνιάτικες με βροχερό καιρό περιοδικά, ομίχλη και κρύο, αλλά χωρίς το πολυπόθητο χιόνι.

Καλωσορίσαμε και υποδεχτήκαμε αρκετούς επισκέπτες. Άλλοι Ροβολιαρίτες και φίλοι ήρθαν τα Χριστούγεννα, άλλοι την Πρωτοχρονιά και άλλοι το τριήμερο των Θεοφανείων.

Αρκετοί από εμάς ήμαστε όλες τις ημέρες στο Ροβολιάρι.

Ένα μεγάλο έλατο με φανταχτερά φωτάκια μας υποδέχτηκε όλους στην πλατεία του χωριού. Οι καμινάδες από τα τζάκια μαρτυρούσαν την παρουσία των ενοίκων και των επισκεπτών που είχαν δεχτεί.

Οι καμπάνες του Αγίου Γεωργίου σήμαναν χαρμόσυνα τη Γέννηση του Χριστού μας. Ακολούθησε η ετοιμασία των χριστουγεννιάτικων τραπεζιών με τοπικά αλλά και ξενόφερτα φαγητά.

Οικογένειες και παρέες φίλων γιόρτασαν μεταξύ τους την επίσημη αυτή μέρα. Παντού θερμές ευχές με **«Χρόνια πολλά»** με **«Υγεία και Ευτυχία»**.

Ο ήλιος κάποιες μέρες έπαιζε μαζί μας λες και μας έκανε χάρη να βγούμε στη φύση.

Τα παιδιά – οι μικροί μας οπαδοί – έψαλαν τα **κάλαντα** τόσο την παραμονή των Χριστουγέννων όσο και της Πρωτοχρονιάς. Ακούστηκαν τα γνωστά μας παραδοσιακά κάλαντα, αλλά και Μακεδονίτικα από τον Στέργιο και Αιμίλιο Λιάτσο. Τα παιδιά δείχνουν να θέλουν να συνεχίσουν και να εμπλουτίσουν την παράδοση.

Παραμονή Πρωτοχρονιάς όλες οι νοικοκυρές ετοίμασαν τις βασιλόπιτες, παραδοσιακές πίτες, στόλισαν τα σπίτια και ξαναζωντάνεψαν τα πρωτοχρονιάτικα έθιμα.

Και φέτος μια μεγάλη παρέα, σχεδόν όλοι όσοι βρέθηκαν στο χωριό, υποδεχτήκαμε τον καινούργιο χρόνο στο καφενείο του Ρίζου με κάλαντα της παλιάς εποχής, με παραδοσιακά τραγούδια και μουσική

Συνέχεια στη σελ. 8

Ανήκω σε μια χώρα μικρή

Η ομιλία του Γιώργου Σεφέρη κατά την τελετή παραλαβής του Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας, 11 Δεκεμβρίου 1963, πενήντα χρόνια πριν!

«Ένα πέτρινο ακρωτήριο στη Μεσόγειο, που δεν έχει άλλο αγαθό παρά τον αγώνα του λαού, τη θάλασσα και το φως του ήλιου.

Είναι **μικρός ο τόπος μας**, αλλά η παράδοσή του είναι τεράστια και το πράγμα που τη χαρακτηρίζει είναι ότι μας παραδόθηκε χωρίς διακοπή.

Η **ελληνική γλώσσα** δεν έπαψε ποτέ της να μιλιέται. Δέχτηκε τις αλλοιώσεις που δέχεται καθετί ζων-

τανό, αλλά δεν παρουσιάζει κανένα χάσμα.

Άλλο χαρακτηριστικό **αυτής της παράδοσης** είναι η αγάπη της για την ανθρωπιά, κανόνας της είναι η δικαιοσύνη.

Στην **αρχαία τραγωδία**, την οργανωμένη με τόση ακρίβεια, ο άνθρωπος που ξεπερνά το μέτρο, πρέπει να τιμωρηθεί από τις Ερινύες.

Όσο για μένα συγκινούμαι παρατηρώντας πως η **συ-**

νειδηση της δικαιοσύνης είχε τόσο πολύ διαποτίσει την ελληνική ψυχή, ώστε να γίνει κανόνας του φυσικού κόσμου.

Και ένας από τους δασκάλους μου, των αρχών του περασμένου αιώνα, γράφει:

«...θα χαθούμε γιατί αδικήσαμε ...»

Αυτός ο άνθρωπος **ήταν αγράμματος**. Είχε μάθει να γράφει στα τριάντα πέντε χρόνια της ηλικίας του. Αλλά

Συνέχεια στη σελ. 5

Κοινωνικά

Επιτυχίες σε Ανώτερα και
Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

► Η **Ελένη Αθαν. Παπαλάμπρου**, εγγονή της Νίτσας Γερογιάννη και του Κώστα Παπαλάμπρου πέτυχε στο Βιολογικό Τμήμα της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Καλές σπουδές και Καλή σταδιοδρομία!

Θερμά Συγχαρητήρια

Η **Σταματία Ρίζου** κόρη του Ευαγγέλου και της Ελευθερίας Ρίζου, ευτύχησε να δρέψει τους καρπούς των κόπων της και του μυαλού της αποκτώντας **Διδακτορικό Δίπλωμα Έρευνας** στην **Πληροφορική** από το πανεπιστήμιο της **Στουτγκάρδης**, ένα κορυφαίο ίδρυμα της Γερμανίας.

Η **Σταματία** απεφοίτησε από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο με **πτυχίο Ηλεκτρολόγου Μηχανολόγου** και στη συνέχεια πήγε στη Γερμανία για **Σπουδές και Έρευνα στην Πληροφορική** όπου κατάφερε να τις ολοκληρώσει σε τέσσερα μόνο χρόνια.

Και πάλι **Θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία!**

(Θερμή παράκληση να μας ενημερώνετε για τέτοια ευχάριστα νέα. Μας είναι πολύ δύσκολο να εντοπίζουμε τα παιδιά που έχουν ανάλογα επιτεύγματα και επιθυμούμε πολύ να τα αναδεικνύουμε. Τους αξίζει!).

Βαπτίσεις

► Ο **Ιωάννης** και η **Ευγενία Κυριακάκη** στις 27 Οκτωβρίου 2013 βάπτισαν την κορούλα τους και την ονόμασαν **Ιωάννα**. Ο Ιωάννης Κυριακάκης είναι γιος του Γεωργίου Κυριακάκη και της Ειρήνης Ιωάννου Σπυροπούλου.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου εύχεται ολόψυχα στους ευτυχείς γονείς και συγγενείς: **Να τους ζήσει και να είναι η ζωή της όλο προκοπή, υγεία και μακροήμερευση.**

Ροβολιαρίτικα Νέα

Τρίμηνη Έκδοση

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Πολιτιστικός Σύλλογος Ροβολιαριτών
Ταγιαπιέρα 3-5 Αθήνα 11525

Τηλ. & Fax: 210 671 671 5 και 69 44 60 31 63
Α.Φ.Μ.: 090085976 • Δ.Ο.Υ. Αγίας Παρασκευής

Εκδότης-Διευθυντής: Ηλίας Νέλλας,
Γραμματέας του Συλλόγου

Διοικητικό Συμβούλιο

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λούλα Σπυροπούλου, 210 645 6301

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γεώργιος Κουτσούκος, 69 74 41 87 76

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Ηλίας Νέλλας, 210 6716715 & 69 44603163

ΤΑΜΙΑΣ: Κωνσταντίνος Δημ. Σακελλάρης, 693 11 50 200
210 775 44 03

ΜΕΛΗ: Ιωάννης Θάνος εκπρόσωπος στη ΛΑΜΙΑ τηλ.: 22310 44 264
Ουρανία Ρίζου, Δημόσιες Σχέσεις 6972010069- 2107716881
Ευάγγελος Β. Ρίζος, Εφορος 210 4971021 και 6974729117

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διορθώσεις-εκτύπωση:

Εκδόσεις – Γραφικές Τέχνες ΚΑΡΠΟΥΖΗ
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ίλιον 131 21 • Τηλ.-Fax: 210 2619003

e-mail: karpouzi@otenet.gr

Ενημέρωση

- Τα ενυπόγραφα κείμενα αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και το ύφος γραφής των συγγραφέων τους. Διατηρείται όμως το δικαίωμα συντόμευσης εκτεταμένων κειμένων.
- Τα υπόλοιπα κείμενα είναι ευθύνη της Σύνταξης και του Δ.Σ.
- **Οι συνδρομές να στέλνονται στον ταμία του Συλλόγου: Κων/νο Δημ. Σακελλάρη, Νείλου 1, 15772 ΑΘΗΝΑ**
- Η εφημερίδα δέχεται διαφημίσεις.
- Για να δημοσιευτούν: Γάμοι, Βαπτίσεις, ή άλλες κοινωνικές ειδήσεις **χρειάζεται** γραπτή ενημέρωση.
- Για αλλαγή της διεύθυνσής σας, ενημερώνετε απευθείας τις εκδόσεις Καρπούζη, η οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ.

• Παρατηρούνται επιστροφές.

Βοηθήστε μας να σας ενημερώνουμε.

Η συνδρομή σας είναι η δύναμή μας

Παράκληση, όταν προτιμάτε ταχυδρομική επιταγή, αυτή να αποστέλλεται στο όνομα του εκάστοτε ταμία και όχι στο όνομα της εφημερίδας. Είναι αδύνατο να εισπραχθεί.

Έφυγαν από κοντά μας

Ιουλία Σακελλάρη – Μπούκα
(1936 - 2013)

Γεννήθηκε το 1936 στο Ροβολιάρι, όπου μεγάλωσε και παντρεύτηκε με τον Δημήτριο Σακελλάρη. Απέκτησε μαζί του τρία παιδιά, τον Κώστα, τη Μαριάννα και τη Φωτεινή και ευτύχησε να δει τέσσερα εγγόνια. Έζησε στην Αθήνα 35 χρόνια και τα τελευταία 15 στη Μακρακώμη όπου και ενταφιάστηκε, αφού έφυγε από τη ζωή στις 12 Δεκεμβρίου 2013 μετά από αγώνα που έδωσε γι' αυτή, εδώ και ενάμισι χρόνο.

Η αγάπη, η γλυκύτητα, η στοργή και η προσφορά είναι αυτά που σε χαρακτήριζαν πάντα. Εμείς, η οικογένειά σου, θα σε θυμόμαστε πάντα με πολλή αγάπη. Θα είσαι κοντά μας, θα μας συντροφεύεις καθημερινά και αν μας λείπεις πάρα πολύ, η παρηγοριά μας θα είναι ότι ο Θεός έχει αναπαύσει την ψυχή σου.

Αιώνια σου η μνήμη αγαπημένη μας σύζυγε, μητέρα και γιαγιά.

Αθανάσιος Δημ. Αναγνώστου
(1940 – 2013)

Γεννήθηκε στο Ροβολιάρι το 1940. Γιος πολύτεκνης οικογένειας του Δημητρίου και της Δημητρούλας Αναγνώστου. Από μικρός έφυγε από το χωριό και πήγε για δουλειά στη Λαμία και στη συνέχεια, το 1963, μετανάστευσε στη Γερμανία όπου έμεινε ως το 1976.

Το 1968 παντρεύτηκε με τη Βούλα Μπαλάφα και απέκτησαν τον Δημήτρη και τον Χαράλαμπο.

Επέστρεψαν από τη Γερμανία, εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα, δούλεψαν σκληρά και οι δυο τους και μεγάλωσαν και σπούδασαν τα παιδιά τους.

Ο Θανάσης δούλεψε στην οικοδομή μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Αγαπούσε πολύ το Ροβολιάρι και τα λίγα χρόνια που του άφησε η μοίρα ως συνταξιούχο περνούσε αρκετό διάστημα στο χωριό.

Ευτύχησε να δει τα παιδιά του παντρεμένα και να χαρεί δύο εγγόνια. Άφησε καλές αναμνήσεις πίσω του ως πατέρας, σύζυγος, αδελφός, συγγε-

νής, γείτονας, χωριανός. Ήρεμος και αγαπητός.

Έφυγες για το μακρινό σου ταξίδι, αγαπητέ μας Θανάση, και κρατάμε από σένα κάθε γλυκιά ανάμνηση.

Λούλα Σπυροπούλου

Σωτήρης Κων. Τσιώλης
(1938 - 2013)

Απεβίωσε στις 20 Οκτωβρίου 2013 και η ταφή του έγινε στον Γέρακα όπου και κατοικούσε. Γεννήθηκε στο Ροβολιάρι το 1938 και από νεαρή ηλικία κατέφυγε στην περιοχή της Πρωτεύουσας – αρχικά στις Αφίδνες και στη συνέχεια στον Γέρακα – όπου και ασχολήθηκε με οικοδομικές εργασίες.

Παντρεύτηκε, απέκτησε δύο κόρες και τρία εγγόνια τα οποία χαιρόταν, ώσπου ήρθε το απροσδόκητο τέλος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Φ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
Μακρακώμη, (1928 - 2013)

«Ω μνήμη, αδελφή τρανή, παρηγορήτρα ιδέα. Μείνε κοντά μας ζωντανή, μείνε κοντά μας νέα».

Στις 8 Οκτωβρίου 2013, άφησε τη ματαιότητα του κόσμου τούτου, ύστερα από πολύχρονη δοκιμασία της υγείας του, ήρεμος και περήφανος, όπως έζησε, ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ Φ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ.

Κηδεύτηκε, την ίδια μέρα, στη Μακρακώμη, μέσα σε ατμόσφαιρα γενικής θλίψεως, υποταγμένος, γαλήνια και αδιαμαρτύρητα, στον αδυσώπητο νόμο της φθοράς και ενθρονισμένος στην καρδιά συγγενών και φίλων.

Γεννημένος στα αυστηρά ρουμελιώτικα χώματα, διατήρησε, σε όλη τη ζωή του, το αυστηρό ήθος της γνήσιας παράδοσης και αγωνιστικότητας. Γαλουχημένος με το πνεύμα του πόνου και της προσφοράς, σεμνός και άγρυπνος, υπήρξε ζωντανό παράδειγμα συζύγου, Χριστιανού και Έλληνα, έκφραση της αγάπης και της πίστewς, του ήθους και της αρετής, του σεβασμού και της καρτερίας. Συνεπής, αγωνιστής της ζωής και δημιουργικός στην επαγγελματική του εργασία, εβάρισε σταθερά το δρόμο της ζωής του, σε δύσκολα, πικρά και πολυτάραχα χρόνια του πολέμου και της κατοχής, ανάμεσα σε πολλές και ποικίλες αντιξοότητες, αγαπημένος και αξέχαστος απ' όλους.

Συνέχεια στη σελ. 3

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΑΦΕΝΕΙΑ: ΧΡ. ΡΙΖΟΥ 22 360-92 818 Κ. ΠΛΑΣΤΑΡΑ: 6972 083309 / 6939 612 722 Π. ΣΚΟΥΡΑ: 22360-92830

ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ Τηλ. και FAX: 22360-92877
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: (22360) - 22222 και 22360-22331
ΑΓΡΟΝΟΜΕΙΟ: 22360-22336
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: (22360) - 22 225 και 22360-23700
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: 22360-22235
ΓΡΑΦΕΙΟ Α/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: 22360-22100
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: 22360-22275
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: 22360-22713
ΓΥΜΝΑΣΙΟ: 22360-22314
ΛΥΚΕΙΟ: (22360) - 22555 και 22360-23481
ΔΑΣΟΝΟΜΕΙΟ: 22360-22236
ΔΕΗ: (22360) - 22247 Βλάβες 22360-23677
ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ 22360-22888
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: (22360) - 22122 και 22360-22383
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: (22360) - 22760 και 22360-22761
ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ: 22360-22760
ΙΚΑ: 22360-22242
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ: 22363-50000
ΚΤΗΝΙΑΤΡΕΙΟ: 22360-22262
ΟΤΕ: 22360-24399
ΚΤΕΛ: (22360) - 22553 ΤΑΞΙ: 22360-22441
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ: (22360) - 23732 / 23733/22299
ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: 22360-22319
ΛΟΥΤΡΑ ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟΥ: (22360) - 22510 και 22518
ΤΑΒΕΡΝΑ: Παπαθεοδώρου Νίκος (22360) - 22937

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ: έδρα Σπερχειάδα
Ιστοσελίδα Δήμου: www.dimosmakrakomis.gov.gr
Τηλεφωνικό Κέντρο: για όλες τις Υπηρεσίες . (22363) - 50200
Δήμαρχος: Γραφείο (κ. Γκόλφη) (22363) - 50250 - F: 50202
Δημοτικό Συμβούλιο: (22363) - 50201 - F: 50221
Νομική Υπηρεσία: (22363) - 50208
Τεχνική Υπηρεσία: (22363) - 50213 & 50258 & 252 & 255
Διευθυντής: (22363) - 50210 & F: 22363-50211
ΚΕΠ: (22363) - 50222 & 223 & 224 F: 50226
ΚΕΦ 22363-50218
Αντιδήμαρχοι, Σπερχειάδα: (22363) - 50243 & 245
Δημοτική Ενότητα Μακρακώμης: (22363) - 50100
Αντιδήμαρχος Ενότητας Μακρακώμης: (22360) - 23450
Δημοτική Ενότητα Αγίου Γεωργίου: (22363) - 50308 & 309
Αντιδήμαρχος Ενότητας Αγίου Γεωργίου: (22363) - 50313
Δημοτολόγιο (Σπερχειάδα): (22363) - 50228
Δημοτολόγιο – Ληξιαρχείο: (22363) - 50227 - & F: 50229
Πρωτόκολλο (Σπερχειάδα): (22363) - 50230
Οικονομική Υπηρεσία: (22363) - 50233 & 231 & 232
Ταμειακή Υπηρεσία: (22363) - 50241 - F: 22363-50240
Βοήθεια στο σπίτι: (22363) - 50216
ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ: Αργυρίου Βασ. 22360-22240
Βασιλείου Χρήστος 22360-22671
Κελεσιάδου- Κούτρα Ευσ. 22360-22766
Λαμπρακόπουλος Χαρ. 22360-22384

ΓΙΑ ΝΑ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ, ΟΙ ΖΩΝΤΑΝΟΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΡ. ΜΠΟΥΚΑΣ

Ο Κώστας Γεωρ. Μπούκας
είχε την πρόνοια να μας στείλει
ένα απόσπασμα από το βιβλίο
«ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ»
το οποίο αναφέρεται στην κοινωφελή
δράση του θείου του
Κωνσταντίνου Χαρ. Μπούκα.

«Από τους άνδρας της κοινωφελούς δράσεως, από τους άνδρας τους
θυσιάζοντας και χρόνο και χρήμα δια την εξυπηρέτησιν του γενικού κα-
λού, από τους τύπους της συνδιαλλακτικότητας και της δημιουργίας κοι-
νωνικής προόδου.

Ο κ. Κωνσταντίνος Μπούκας εγεννήθη εν χωρίω Ροβολιάριον, επαρχίας
Λαμίας του Νομού Φθιώτιδος και Φωκίδος και αφίκετο εις Αμερικήν τω 1916,
διαμείνας κατ’ αρχάς εις East Moline, Ill, επί πέντε έτη.

Εκείθεν μετέβη εις Lincoln. Neb. Ιδρύσας εκεί τας πρώτας επιχειρήσεις
του τω 1920, μετά τινά δε χρόνον ίδρυε και άλλας επιχειρήσεις, ως εστια-
τόρια εις τας πόλεις Kansas City Mo. και Kansas Terihot, Ind. Διατηρήσας
τας άνω επιχειρήσεις μέχρι του 1923.

Αφιχθείς ο κ. Μπούκας εις East St. Louis Ill, έχει ιδρύσει δύο εστιατό-
ρια ενταύθα και ένα εις St. Louis Mo., προ τινός δε χρόνου ήρχισε να ιδρύει
νέου είδους εστιατόρια εφευρέσεως ιδικής του, την οποίαν εφεύρεσιν έχει
συστήσει συμφώνως με τους νόμους της πολιτείας Illinois. Ιδρύσας μέχρι
τούδε ένα από τα νέα του εστιατόρια εις το κέντρον της πόλεως, το G/B
Gryspy Sandwich Shop, 150 Collinsville Ave, E. St. Louis Ill.

Ο κ. Μπούκας είναι και εφευρέτης μιας στόφας χρησίμου δια το Coney
Islands, όπως ψήνει hamburger sandwiches πολύ σύντομα. Η στόφα αυτή
είναι ευκολομεταχειρίστος και στόλισμα δια κάθε κατάστημα. Οι έχοντες
Coney Islands και επιθυμούντες όπως η πελατεία των διπλασιασθή, ας γρά-
ψωσι δια τιμάς και περισσοτέρας πληροφορίας εις τον κ. Κωνσταντίνον
Μπούκαν, 150 Collisville Ave., E. St. Louis . Ill.

Ο κ. Μπούκας, όστις είναι σύμβουλος της κοινότητας, είναι εκ των δη-
μοφιλεστέρων ομογενών της κοινότητας E. St. Louis πρωτοστατών εις κάθε
εθνικόν και πατριωτικόν σκοπόν.

«ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ» σελ. 166.

- ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
1. Προφανώς το κείμενο έχει γραφεί προ πολλού, ίσως την δεκαετία του 1920 ή του 1930. Κρατήσαμε τη γραφή, το ύφος και τη γλώσσα όπως εμφανίζεται στο βιβλίο το οποίο φαίνεται ότι έχει γραφεί και στοιχειοθετηθεί εκεί, στις ΗΠΑ, και περιλαμβάνει δημοσιεύματα του ομογενειακού τύπου χωρίς ιδιαίτερη επεξεργασία και εκδοτική μέριμνα.

2. Ο φίλτατος Κώστας Γ. Μπούκας συμπληρώνει ότι ο θείος και συνονόμάτος του Κωνσταντίνος Χαρ. Μπούκας έχει προδεί και σε αγαθοεργίες στο χωριό μας, το Ροβολiάρι: έχει συμβάλει οικονομικά για την υδρομάστευση και τη δημιουργία της θρύσης στη Μεγάλη και στη μεταφορά του νερού από την πηγή του Στεφανή στη γνωστή μας «Σωλήνα».

3.Ο Κωνσταντίνος Χαρ. Μπούκας μετά τον πόλεμο και τον εμφύλιο είχε επισκεφθεί επανειλημμένα τη γενέτερά του. Η τελευταία του επίσκεψη ήταν το έτος 1968. Απεθίωσε ένα χρόνο αργότερα, το 1969, και ετάφη στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Κοινωνικά

Συνέχεια από τη σελ. 2

Αγωνιών και άγρυπνος, ακούραστος οδοιπόρος στις μεταλλαγές των
καιρών, ανήκει στην περασμένη πονεμένη γενιά. Αληθινός και τίμιος, πα-
ρέχει την παρήγορη βεβαίωση, ότι η **ανθρώπινη αξιοπρέπεια** δεν έχει ανε-
πανόρθωτα ξεπέσει. Άσβεστο σύμβολο, μέσα στην ασάλευτη νηνεμία της
αιωνιότητας, παραμένει δύναμη και ηθική ενίσχυση. Χρειάζεται πνευμα-
τικός προσανατολισμός στην πραγματικότητα και την αιωνιότητα του Θεού.

Ο αείμνηστος ΓΕΩΡΓΙΟΣ Φ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ακολούθησε για την αι-
ωνιότητα τις δύο αγαπημένες αδελφές του, αφήνοντας πίσω του ένα φω-
τεινό παράδειγμα, έναν κανόνα ζωής και μια βεβαίωση σεμνής και δημι-
ουργικής προσφοράς. Καλύπτουμε το όνομά του, με τα άνθη της αγάπης
μας και βρέχουμε, με τα δάκρυά μας, τον νωπό τάφο του.

Πιστοί στη μνήμη του και στη διαρκή, την αληθινή και ψυχική, ανάμε-
σά μας, παρουσία του, υψώνουμε διάπυρη την προσευχή μας στον Ύψι-
στο.

Το ανεπανόρθωτο είναι η μόνη παρηγοριά: η ανεπανόρθωτη κοινή μοί-
ρα.

Ας είναι αναπαυμένη η γαλήνια ψυχή του και αιώνια η μνήμη του.
ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΟΥΛΕΛΟΣ

**Οι οικογένειες των τεθνεώτων εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους
σε όλους όσοι συμμετείχαν στο πένθος τους.**
**Το Δ.Σ. του Συλλόγου εκφράζει προς τους οικείους τους τα ειλικρινή συλ-
λυπητήριά του.**

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

«Τω διδασκάλω το ευ ζην»
ΤΙΜΗΤΙΚΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ
«ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ ΜΑΣ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΝ»
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ ΚΩΝ. ΒΛΑΧΟΝ

Γράφει ο Κωνσταντίνος Γ. Μπούκας
τ. Επιθεωρητής Εκπαίδευσης

Αναμφίβολα ήταν άριστη η απόφαση που, ο Πρόεδρος Κων. Παπαδόπουλος και
τα μέλη της Πανευρυτανικής Ένωσης, πήραν και **τίμησαν τον μεγάλο** Ευρυτάνα κ.
Παναγιώτη Κων. Βλάχο.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα την 15ην Μαρτίου 2010 στη μεγάλη
αίθουσα της Εταιρίας Φίλων του Λαού και άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις. Ο απόη-
χός της θα επανέρχεται νοσταλγικά και ευχάριστα στη μνήμη όσων την παρακο-
λούθησαν μια και, με άξια επαίνων πρωτοβουλία του Διοικητικού Συμβουλίου, **όλα
όσα διημείφθησαν πήραν την μορφή ενός ωραιότατου τιμητικού τόμου ώστε να
παραμείνουν ζωντανά** για κάθε συνάνθρωπό μας που θα τον διαβάσει, καθόσον εί-
ναι μια ακένωτη δεξαμενή σοφίας, οραμάτων, πόθων και πράξεων προς παρα-
δειγματισμόν.

Το βιβλίο, με επιμέλεια του Κων. Παπαδόπουλου, είναι εμπλουτισμένο με όλα
όσα έπραξε και προσέφερε ο **Παν. Βλάχος** σε όλη τη ζωή του ως Φιλόλογος, ως
Γενικός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης και ως άνθρωπος, γνωστότατος για την
πλούσια συγγραφική – και όχι μόνο – προσφορά του. Είναι ένας πολύ εμφανίσι-
μος, καλοτυπωμένος, σε χαρτί εξαιρετικής ποιότητας, τόμος. Εντυπωσιάζει ευ-
χάριστα το εξώφυλλό του με την επιβλητική χρωματική σύνθεση και το πρόσωπο
του Παν. Βλάχου, κατάλληλα φωτισμένο, να προβάλλει πολύ καλαισθητικά στο σκού-
ρο φόντο.

Η επιμελημένη δομή του βιβλίου περιλαμβάνει: το Πρόγραμμα και το Χρονικό
της εκδήλωσης, την Προσφώνηση του προέδρου της «Πανευρυτανικής Ένωσης»,
τους Χαιρετισμούς των επισήμων προσκεκλημένων, τις Εισηγήσεις των βασικών ομι-
λητών, τις Παρεμβάσεις μαθητών και συνεργατών του, τα Μηνύματα που στάλθη-
καν, τις Ευχαριστήριες επιστολές, τις Απηχήσεις που περιλαμβάνουν τα διάφορα
δημοσιεύματα για την τιμητική εκδήλωση και το Επίμετρον με τη σκιαγράφηση του
τιμώμενου και συνοπτικό σημείωμα της εκπαιδευτικής υπηρεσίας και των δραστη-
ριοτήτων του.

Οι «ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ» περιλαμβάνουν τα θέματα: **Ο κ. Παναγιώτης Βλάχος ως Εκ-
παιδευτικός**, από τον φιλόλογο κ. Αθ. Σταμάτη, **Το συγγραφικό έργο του κ. Παν.
Βλάχου**, από τον ιστορικό, ερευνητή και συγγραφέα κ. Ανάργυρο-Ιωάννη Μαυρο-
μύτη, **Η κοινωνική και πολιτισμική προσφορά του κ. Παν. Βλάχου στο Καρπενή-
σι**, από τη Διευθύντρια των Γενικών Αρχείων του Κράτους Νομού Ευρυτανίας κ. Μα-
ρία Παναγιωτοπούλου-Μποτονάκη, **Η πνευματική και πολιτισμική δραστηριότητα
του κ. Παν. Βλάχου στην Αθήνα**, από τον φιλόλογο κ. Βασίλ. Τριχιά.

Στις «ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ» μίλησαν: η αρχαιολόγος κ. Ελένη Σιαξαμπάνη με θέμα
«**Ο κ. Παν. Βλάχος ως άμισθος Επιμελητής Αρχαιοτήτων Νομού Ευρυτανίας**», ο
πρώην Γενικός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης κ. Απ. Παπαθεοδώρου με θέμα
«**Ο Επιθεωρητής κ. Παν Βλάχος και η παρουσία του στην Ήπειρο**», ο Πρόεδρος
Πρωτοδικών Διοικ. Δικαστηρίων κ. Χρυσοστ. Πάνου με θέμα «**Δάσκαλε σε θυμά-
μαι**», ο Πολιτικός Μηχανικός κ. Ιωαν. Μάγκας με θέμα «**Παναγιώτης Βλάχος: ο Με-
γάλος Δάσκαλος**», ο μαθηματικός και Γυμνασιάρχης κ. Ιωάν. Χούπας με θέμα «**Ο
κ. Παναγ. Βλάχος και η Χριστιανική Ένωση Εκπαιδευτικών Λειτουργών**», ο Πά-
ρεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας κ. Παν. Τσούκας με θέμα «**Παν. Βλάχος. Απο-
τίμηση της παρουσίας του ανάμεσά μας**».

Στη συνέχεια ακολουθεί το τμήμα «ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΙΜΩΝ» και αναφέρονται τα ονό-
ματα δύο τοπικών αρχόντων και δύο προέδρων πολιτισμικών Σωματείων οι οποίοι
προσφώνησαν και απένειμαν τιμές στον κ. Παν. Βλάχο, με ευχαριστήριο λόγο του
τιμηθέντος.

Ακολουθούν «ΜΗΝΥΜΑΤΑ – ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ» δεκατεσσάρων ατόμων τα οποία δεν
μόρεσαν να παρευρεθούν και τα οποία εκφράζουν ποικιλοτρόπως την εκτίμησή
τους προς το πρόσωπο και το έργο του τιμώμενου και στη συνέχεια αναφέρονται
οι «ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ» του τιμηθέντος προς άτομα τα οποία ασχολή-
θηκαν με οποιοδήποτε τρόπο με το έργο του ή συνέβαλαν στην επιτυχία της εκ-
δήλωσης.

Το βιβλίο κλείνει με τις «ΑΠΗΧΗΣΕΙΣ» όπου αναφέρονται όσα έγραψε ο τύπος
για την εκδήλωση και τον τιμώμενο και το «ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ» στο οποίο πλέκεται ποι-
ητικώς το εγκώμιο του Παν. Βλάχου.

Αισθάνθηκα μεγάλη ανάγκη και χαρά να γράψω τα παραπάνω διότι με τον Πα-
ναγιώτη Βλάχο μας συνδέει αδελφική φιλία και αμοιβαία εκτίμηση. Μοιραστήκα-
με, ως στρατιώτες, το ίδιο αντίσκηνο πριν από 63 χρόνια. Ταίριαζαν οι χαρακτήρες
μας, είχαμε τις ίδιες ιδέες για τα προβλήματα της ζωής, τις ίδιες επαγγελματικές
επιδιώξεις και συζητούσαμε για τα όνειρα της ζωής μας τα οποία, ευτυχώς, πραγ-
ματοποιήθηκαν και για τους δυο μας.

Συγκινήθηκα βαθιά όταν, ξεφυλλίζοντας το βιβλίο του, διάβασα την αφιέρωσή
του: «Εις τον εν παιδεία συνάδελφον Κωνσταντίνον Μπούκαν μετά τιμής εξαιρέ-
του, θερμής αγάπης και χαράς εσωψύχου, δια την πλουσίαν πνευματικήν προσφορά
του». Παν. Βλάχος, Καρπενήσιον 17 – 7 – 2013. Δεν το κρύβω: τα μάτια μου δά-
κρυσαν.

Ευχαριστώ τον φίλτατό μου Παναγιώτη που με το βιβλίο του με έκανε να γυρί-
σω πίσω στα χρόνια της γνωριμίας και της φιλίας μας και χαίρομαι ιδιαίτερώς για-
τί στο βιβλίο του αυτό είναι αποτυπωμένη η προσφορά και το έργο μιας ολόκλη-
ρης ζωής.

Θέλω επίσης να συγχαρώ από καρδιάς τον Πρόεδρο και τα μέλη της Πανευρυ-
τανικής Ενώσεως για την πρωτοβουλία τους να τιμήσουν έναν εξάίρετο επιστήμονα,
δάσκαλο και άνθρωπο, αλλά και για την τόσο πολύ φροντισμένη και ελκυστική εμ-
φάνιση του βιβλίου καθώς και για την πρωτοτυπία του περιεχομένου του.

Δωδεκαήμερο ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ - ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ - ΦΩΤΑ

Συνέχεια από την 1η σελ.

Τα **κάλαντα** είναι ένα πανάρχαιο έθιμο που έχει ως σκοπό να υπενθυμίσει τον ερχομό κάποιας σημαντικής γιορτής. Ξεκίνησαν από εποχές που δεν υπήρχαν χρονολόγια και ημερολόγια και τα συναντάμε ως συνέχεια συνηθειών της ελληνικής αρχαιότητας με την ερεισίωση (αναγγελία των Πυανόψιων), το κορώνισμα και το χελιδόνισμα (αναγγελία του τέλους του Χειμώνα και ερχομού της Άνοιξης). Στη σημερινή τους εκδοχή είναι τραγούδια εγερμού (ξεσηκώματος) με θρησκευτικό περιεχόμενο, που συνδέονται κυρίως με τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και τα Φώτα αλλά και με τη γιορτή του Λαζάρου, τη Μεγάλη Παρασκευή, τη Δευτέρα της Διακαινησίμου.

Την παραμονή ή και ανήμερα, σε πολλά μέρη της Ελλάδας συνηθίζουν να σφάζουν τους οικοσίτους χοίρους. Η εκτροφή χοίρων είναι πανάρχαια συνήθεια του λαού μας. Ήταν μια επένδυση στη διατροφή της αγροτικής οικογένειας κατά τους μήνες του χειμώνα. Το γουρούνι αγοράζονταν από την άνοιξη. Φρόντιζαν να είναι καλής ράτσας ώστε να δίνει αρκετό κρέας και λίπος – τη γλίνα – απαραίτητο για τη μαγειρική των πληθυσμών που ήταν μακριά από ελαιοπαραγωγικές περιοχές και δεν είχαν πρόσβαση στο λάδι. Το έτρεφαν με ιδιαίτερη φροντίδα για να πάρει βάρος. Μερικά έφταναν τα 200 κιλά. Το πόσο μεγάλο γουρούνι κατάφερε να εκθρέψει η οικογένεια κρινόταν από το πόσους τενεκέδες γλίνα έδωσε. Τα πολύ παχιά έδιναν και μέχρι 5 ή 6 τενεκέδες.

Στο χωριό μας τα **χοιροσφάγια** ή **χοιροσφαγή** γίνονταν κυρίως ανήμερα, μετά το τέλος της θείας λειτουργίας και ήταν το μεγαλύτερο γεγονός των ημερών. Υπήρχαν και μερικοί που τα έσφαζαν την παραμονή. Η σφαγή ακολουθούσε ορισμένο τυπικό: καταρτιζόνταν συνεργεία από 3-5 άνδρες που πήγαιναν με τη σειρά στο σπίτι καθενός. Εκεί συνήθως ο πιο έμπειρος ή ο νοικοκύρης έπαιρνε το ειδικό οικογενειακό μαχαίρι και το σταύρωνε. Η νοικοκυρά του σπιτιού ή τα μεγαλύτερα από τα παιδιά οδηγούσαν το γουρούνι στην αυλή παραπλανώντας το με σπόρους καλαμποκιού ή κομμάτια ψωμιού. Φρόντιζαν να μην του δώσουν τροφή από το προηγούμενο βράδυ. Στην αυλή το πεδίκλωναν με σχοινιά και το ανασκέλωναν. Τότε οι άντρες έπιαναν το ζώο από το κεφάλι και τα πόδια και το ακινητοποιούσαν. Έχει συμβεί να ξεφεύγει κανένα γεροδεμένο και μεγάλο γουρούνι και να λαχταρούν μέχρι να το ξαναπιάνουν. Πριν ο σφάχτης χώσει το μαχαίρι στο λαιμό του γουρουνιού το σταύρωνε και ακολουθούσε η σφαγή εν μέσω ουρλιαχτών του ζώου. Αμέσως μετά έφερναν στην ξύστρα κάρβουνα με ρίγανη και λιβάνι, λιβάνιζαν το ζώο και τα έριχναν στην τομή της σφαγής. Αργότερα γινόταν ο αποκεφαλισμός και ακολουθούσε το γδάρσιμο στο έδαφος, το άνοιγμα και η αφαίρεση των σπλάχνων, η αφαίρεση του λίπους σε λωρίδες και ο τεμαχισμός. Όπως είναι αμφιθεατρικό το χωριό, ακούγονταν ουρλιαχτά από κάθε κατεύθυνση και λίγο-πολύ ξέραμε κάθε φορά ποιανού το ζώο σφαζόταν.

Τα **χοιροσφάγια** ήταν μια τελετουργία στην οποία ήταν παρόντα και τα παιδιά μεγάλα και μικρά και δεν υπήρχαν σκέψεις να τα απομακρύνουν μια και η σφαγή του χοίρου ήταν προδιαγεγραμμένη, αναμενόμενη και πολλά υποσχόμενη για την αγροτική οικογένεια. Οι νοικοκυρές έπιαναν δουλειά. Έβραζαν νερό σε καζάνια για το ζεμάτισμα της γουρουνοκεφαλής, των ποδιών και της ουράς. Στη συνέχεια έπλεναν τα εντόσθια και τα έντερα τα οποία θα τα χρησιμοποιούσαν για τα λουκάνικα. Αργότερα τεμάχιζαν το λίπος και το έλιωναν στο καζάνι σε δυνατή φωτιά για να πάρουν το λιωμένο λίπος, τη **γλίνα** όπως τη λέγαμε, για τη μαγειρική τους ή το **σίγλινο** και τις **τσιγαρίδες**. Από το ζώο αξιοποιούσαν τα πάντα και φρόντιζαν να κάνουν προϊόντα που να αντέχουν στο χρόνο όπως είναι τα λουκάνικα και το σίγλινο, σε μια εποχή που δεν υπήρχαν ψυγεία και καταψύκτες για συντήρηση τροφίμων. Κατά το γδάρσιμο φρόντιζαν να μην κόψουν το δέρμα. Το ήθελαν ακέραιο για να φτιάχνουν όσο πιο πολλά γουρουνοτσάρουχα χρειάζονταν ή να το χρησιμοποιήσουν σε σαμάρια ή άλλα εργαλεία. Ακόμα και την ουροδόχο κύστη περίμεναν τα παιδιά να βγει απείραχτη για να την κάνουν, ύστερα από ειδική επεξεργασία, τα πρώτα τους φουσκωτά μπαλόνια.

Τα **χοιροσφάγια** ήταν αρχαία θυσιαστική εκδήλωση προς τιμήν του Κρόνου η οποία διατηρήθηκε σε ακμή και στους βυζαντινούς χρόνους, αλλά και στις μέρες μας.

Ιδιαίτερη φροντίδα για κάθε νοικοκυρά αποτελούσε η παρασκευή του **χριστόψωμου**. Τη μορφή, το σχήμα και τον στολισμό προς τιμήν του Χριστού κανόνιζαν οι τοπικές συνήθειες. Στα περισσότερα μέρη στη μέση της επιφάνειάς του σχηματίζουν με ζυμάρι το σημείο του σταυρού και στις άκρες τοποθετούσαν αμύγδαλα και καρύδια, σύμβολα πλούσιας παραγωγής. Η διακόσμηση είχε σχέση και με το επάγγελμα του νοικοκύρη. Αν ήταν γεωργός ή τοσπάνης, στο **χριστόψωμο** σχημάτιζαν βόδια, αλέτρι ή πρόβατα και κατσίκια. Σε κάποια μέρη μέσα στο ζυμάρι βάζουν και ένα νόμισμα ή κάποιο άλλο σημάδι για να φανεί ο τυχερός του σπιτιού κατά το μοίρασμα. Ο πατέρας

ή κάποιος γεροντότερος από την οικογένεια το σταύρωνε και το έκοβε μοιράζοντάς το στους σπιτικούς με τις καθιερωμένες ευχές. Άλλοτε πάλι, πριν το κόψουν περίμεναν να περάσει πρώτα ο παπάς να το ευλογήσει. Το έβαζε στη θέση αρτοκλασίας και τελειώνοντας την ευχή έπιανε το χριστόψωμο και, κρατώντας το με τα δύο χέρια του, το τσάκιζε πάνω στο κεφάλι του. Αν το κομμάτι που κρατούσε με το δεξί χέρι του ήταν μεγαλύτερο, σήμαινε ότι ο πολὺς χειμώνας πέρασε και θα γλιτώσουν τα ζωντανά από το κρύο. Αντίθετα, αν το μεγαλύτερο βρισκόταν προς τα αριστερά, οι οιωνοί για τα ζώα και τα γεννήματα δεν ήταν πολύ αίσιοι.

Διαδεδομένες ήταν και οι δοξασίες του λαού για τους **καλικάντζαρους**: δαιμονικά όντα ή **παγανά** τα οποία εμφανίζονταν τα Χριστούγεννα και έφευγαν τα Θεοφάνεια με τον αγιασμό των σπιτιών και των υδάτων. Τα καλικάντζαρια ο λαός τα φανταζόταν με διάφορες μορφές: «κακομούτσουνους», και «σιχαμένους», «καθένας και από ένα κουσούρι. Σύμφωνα με τη λαϊκή δοξασία τις μέρες αυτές τα «νερά είναι αβάφτιστα» και οι καλικάντζαροι βγαίνουν από τη γη για να πειράξουν τους ανθρώπους και να τους ανακατέψουν τα σπίνια, διότι είναι άτακτοι και τους αρέσουν τα παιχνίδια και τα πειράγματα.

Η τροφή τους είναι κυρίως ακάθαρτη: σκουλήκια, βατράχια, ποστίκια ... χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αποφεύγουν τα φαγητά του Δωδεκαήμερου. Είναι ευκίνητοι, ανεβαίνουν στα δένδρα, πηδούν από στέγη σε στέγη σπάζοντας κεραμίδια ή κάνοντας μεγάλη φασαρία. Ότι βρουν απλωμένο το ποδοπατούν. Και όταν βρουν ευκαρία κατεβαίνουν από τις καμινάδες στα σπίνια και μαγαρίζουν τα πάντα. Αυτός είναι και ο λόγος που **πρέπει να διατηρείται άσθεστη η φωτιά στο τζάκι**.

Οι τρόποι για να αντιμετωπίσουν οι άνθρωποι τη βλαπτική επίδραση που, όπως πίστευαν, ασκούσαν τα δαιμονικά αυτά όντα ήταν πολλοί. Ο πιο αποτελεσματικός ήταν η φωτιά: σύμφωνα με αρχέγονες δοξασίες έχει όχι μόνο καθαρική δύναμη αλλά και αποτρεπτική του κακού. Φρόντιζαν να καίει όλο το Δωδεκαήμερο ένα χοντρό κούτσουρο στο τζάκι του σπιτιού και μάλιστα από αγκαθωτό δέντρο για να έχει η φωτιά του μεγαλύτερη απωθητική δύναμη. Τη στάχτη τη συγκέντρωναν και μετά την σκόρπιζαν στα χωράφια για τα αμπέλια για καλή παραγωγή. Αλλού τοποθετούσαν στο τζάκι σταυρωτά δύο ή τρία ξύλα από καρποφόρα δέντρα, κάνοντας έτσι το «πάντρεμα» της φωτιάς.

Τα έθιμα της **Πρωτοχρονιάς** κυριαρχούνται από την αντίληψη ότι **καθετί που γίνεται στην αρχή μιας νέας περιόδου θα ισχύσει για όλο το διάστημα της περιόδου**.

Οι καλαντιστές ή καλαντράδες, όπως τους λέγαμε στο χωριό, είναι και πάλι οι πρώτοι προάγγελοι της «Καλής Χρονιάς». Παλιότερα τα κάλαντα στο χωριό τα έλεγαν οι μεγάλοι το βράδυ της παραμονής. Πήγαιναν από σπίτι σε σπίτι και με τα παινέματα προς το νοικοκύρη έμπαιναν μέσα για το σχετικό μεζέ και το τσίπουρο ή κρασί ώσπου κατέληγαν σουρωμένοι στο καφενείο. Αυτό δεν επηρέαζε τα κάλαντα των παιδιών που τα έλεγαν το πρωί της παραμονής της Πρωτοχρονιάς.

Τα **κάλαντα της Πρωτοχρονιάς** δίνουν, με ποιητική δύναμη και επιγραμματικούς στίχους, τη μορφή και την παρουσία του Χριστού και του Αγίου Βασιλείου στον κόσμο. Στους βυζαντινούς χρόνους είχαν περισσότερο θρησκευτικό χαρακτήρα και επαινούσαν τον Άγιο ως ιεράρχη. Στη συνέχεια πέρασαν στη γνώση μορφή του γραμματισμένου αγίου, που «έρχεται από την Καισαρεία, βαστάει πένα και χαρτί, χαρτί και καλαμάρι» ...και να το θαύμα: «και στο ραβδί του ακούμπησε να πει την αλφαβήτα/ και το ραβδί ήταν ξερό, χλωρά βλαστάρια επέτα/ και πάνω στα κλωνάρια του πέρδικες επετούσαν ...».

Σημαντική πρωτοχρονιάτικη φροντίδα – βασισμένη στη σημασία της έναρξης, της αρχής της νέας περιόδου – αποτελεί και το «**καλό ποδαρικό**», δηλαδή να μπει πρώτο στο σπίτι ένα τυχερό ή γουρλίδικο άτομο. Στο χωριό μας είχαμε ως έθιμο να έχουμε δίπλα στο τζάκι ένα φουντωτό κλαδί πουρνariού και το πρόσωπο που θα έμπαινε πρώτο στο σπίτι να μας κάνει το ποδαρικό, έπρεπε να πάρει το κλαδί και να κάνει το **σπούρνισμα**. Το έβαζε στην ακοίμητη φωτιά του Δωδεκαήμερου και καθώς αναφλεγόταν το χλωρό πουρνariό κλαδί έβγαζε σπίνες με θόρυβο, σαν των βεγγαλικών, και ο επισκέπτης ευχόταν: «σπούρνη γεννήματα, σπούρνη κατσίκες, σπούρνη κότες, σπούρνη αυγά, σπούρνη μοσχάρια, σπούρνη θηλυκά αρνιά και κατσίκια, σπούρνη παιδιά, σπούρνη νύφες και γαμπρούς» (**σπούρνη στη ντοπιολαλιά μας ήταν η χόβολη της φωτιάς – στάχτη και κάρβουνα μαζί – και το σπούρνισμα ήταν τελετουργία ευχών για αφθονία αγαθών και υγεία**).

Τραγοπόδης καλικάντζαρος

Προβάλλεται εδώ και η πίστη, η πεποίθηση για τη ζωτική δύναμη που κρύβεται στα χλωρά κλαδιά των αειθαλών φυτών. Άλλωστε το βλέπουμε και στα αστικά κέντρα που τα ανθοπωλεία προωθούν τα κλωνάρια του «αρκουδοπούρνarου» - όπως το λέμε στο χωριό και φτάναμε ως το Κρέμασμα για να το βρούμε -, του γνωστού και ως γκι, για χριστουγεννιάτικη διακόσμηση. Ό,τι είναι **πράσινο** (χριστουγεννιάτικο έλατο, φύλλα δάφνης, κλαδιά πουρνariού, η σκίλλη - το γνωστό αγριοκρέμμυδο – ο μελιός ή και κλαδιά ελιάς) ή **φωτεινό** (πολύχρωμος χριστουγεννιάτικος φωτισμός, αναμμένο τζάκι, αγιασμός των Φώτων) λειτουργεί συμβολικά για το πέρασμα από τη χειμερινή περίοδο και το σκοτάδι στο ανοιξιάτικο φως και τη βλάστηση μια και ο ήλιος πραγματοποίησε ήδη το πέρασμα, την τροπή κατά το χειμερινό ηλιοστάσιο.

Πρωτοχρονιάτικο έθιμο ήταν και η **αποφυγή δανεισμού** οποιουδήποτε πράγματος (κυρίως όμως φωτιάς, αυγών ή προζυμιού) για να μη φύγει από το σπιτικό η καλή τύχη. Ακόμη, δεν επιτρεπόταν και το σκούπισμα του σπιτιού. Ωστόσο κάθε μέλος της οικογένειας θα έπρεπε να κάνει κάποια δουλειά «για να είναι προκομμένο όλο το χρόνο». Οι γυναίκες και τα κορίτσια πλέξιμο, κέντημα, ράψιμο και οι άντρες με τα αγόρια δουλειές του σπιτιού με τα ζώα, τα περιβόλια, τα χωράφια ή το διάβασμα.

Το **πρωτοχρονιάτικο τραπέζι** έπρεπε να είναι πλούσιο γιατί η αφθονία του προοιωνίζει αφθονία αγαθών όλο το χρόνο και να είναι στολισμένο με άνθη, φρούτα, κλαδιά αειθαλών δέντρων – σύμβολα θαλερότητας, αντοχής και ευγονίας της γης – και, φυσικά, η **θασιλόπιτα** που με το νόμισμα φανερώνει τον τυχερό της χρονιάς.

Η **Πρωτοχρονιά** ως πρώτη μέρα του χρόνου θεωρείται ιδιαίτερα πρόσφορη για μαντικές παρατηρήσεις ή για ανάδειξη των τυχερών. Εδώ εντάσσεται και το έθιμο του χαρτοπαιγνίου ή των ειδικών λαχείων, για να αναδειχτεί ο τυχερός. Φυσικά, χωρίς να γίνεται λόγος για τους πολλούς άλλους... τους χαμένους!

Την **Παραμονή των Φώτων**, εκτός από τα παιδιά το πρωί και οι μεγάλοι έλεγαν τα κάλαντα το βράδυ. Κύριο στοιχείο της εορτής των Φώτων με το οποίο συνδέονται τα περισσότερα έθιμα είναι ο **αγιασμός των υδάτων**. Πρώτη φορά ο αγιασμός γίνεται την παραμονή στην εκκλησία και λέγεται πρωτάγιαση ή μικρός αγιασμός. Έτσι η παραμονή λέγεται Πρωτάγιαση, μέρα του Σταυρού ή μέρα του **Αγιασμού**.

Τη μέρα αυτή ξεκινούσε και ο ιερέας μας για τον **Αγιασμό**, την ευλογία όλων των σπιτιών με αγίασμα «να φύγουν τα δαιμονικά», οι Καλικάντζαροι και κάθε κακό. Θυμάμαι τον παπα - Τελώνη να μην αφήνει σπίτι για σπίτι «αδιάβαστο» έχοντας σταθερό βοηθό τον μπαρμπα - Βαγγέλη τον Ζιαγκοβά να τον μεταφέρει με το γαϊδουράκι και να χειρίζεται επιδέξια το δοχείο με το αγίασμα και το διασάκι για τις προσφορές των συγχωριανών που συνήθως ήταν ειδική κουλούρα ή λουκάνικο.

Ανήμερα των Θεοφανείων ή Φώτων γινόταν ο αγιασμός των υδάτων. Και μια και δεν διαθέταμε ποτάμια ή λίμνες αυτό γινόταν εντός του ναού. Ωστόσο ο νεωκόρος ή κάποιοι άλλοι αναλάμβαναν να μεταφέρουν το αγίασμα σε όλες τις κοινόχρηστες βρύσες του χωριού και ο κάθε πιστός να το μεταφέρει στο σπίτι του για να ραντίσει τα δέντρα, τα ζώα, τα κτήματα και όλο το σπιτικό του.

Ο εθιμικός **κύκλος του Δωδεκαημέρου** κλείνει την επομένη των Θεοφανείων με τη γιορτή του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου και Βαπτιστού του Κυρίου.

Μετά τον αγιασμό των υδάτων άρχιζαν να ξεμυτίζουν στα πέλαγα και τα καράβια των ναυτικών μας που ως τότε ήταν δεμένα σε απάνεμα αγκυροβόλια.

Τα περισσότερα έθιμα του Δωδεκαημέρου κατάγονται από προχριστιανικούς εορτασμούς ηλιολατρικών λαών του βορείου ημισφαιρίου. Τέτοιες τελετές συναντούμε στους αρχαίους Έλληνες με τα **Γαλάξια** προς τιμήν του Απόλλωνα, θεού του Ηλίου κατά τον μήνα Ποσειδεώνα. Έπρεπε να εξευμενίσουν τον Ήλιο για να μη συνεχίσει να κατεβαίνει άλλο στον ορίζοντα. Η αντιστροφή της πορείας του και το σταδιακό μέγλωμα της ημέρας εθεωρείτο αποτέλεσμα των εξευμενιστικών τελετών. Οι Ρωμαίοι γιόρταζαν τα Σατουρνάλια, τα γενέθλια του αήττητου Ηλίου. Αυτές οι γιορτές, αρκετά δημοφιλείς, είχαν ενσωματώσει και στοιχεία της Ανατολής.

Η τοποθέτηση την ίδια περίοδο μεγάλων χριστιανικών επετείων (Γέννησης, Περιτομής, Βάπτισης του Χριστού) έγινε για να αποσπαστούν οι χριστιανοί από τις βαθιά ριζωμένες συνήθειες και ανάγκες τους να εξευμενίσουν τον Ήλιο ώστε να ξεφύγουν από τα σκοτάδια και τα δεινά που έφερνε τη πορεία του προς το χειμερινό ηλιοστάσιο και να την αντιστρέψουν, πράγμα το οποίο συνέβαινε, αλλά με τους νόμους της φύσης και όχι κανενός θαυματοποιού βασιλιά ή θεού.

Ηλίας Νέλλας

Στη συγκέντρωση και επιβεβαίωση του υλικού για το χωριό μας συνέβαλαν οι:

Ευαγγελία Κων. Αναγνώστου, Κούλα Συλεούννη - Σακελλάρη, Λαμπρούλα Νέλλα, Σταύρος Νέλλας.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Μια άλλη φθινοπωρινή εικόνα του χωριού

Η Μισιάκ στα φθινοπωρινά της

Ροδιές στο περιβόλι της Κούλας Σακελλάρη

Το Κρέμασμα, ο Αγλουθάς και του Καρφή η θρύση με το Ζαχαράκι

Ροβολώντας προς τον κάμπο: από το χωριό για Βίτωλη

Φθινοπωρινά κρινάκια σε εντυπωσιακά χρώματα στα βράχια δίπλα στην Αγ. Παρασκευή

Τα τζάκια σε πλήρη δράση

Συνδρομές		
Ζυγούρη – Σακελλάρη Βασιλική	20	€
Μπούκας Δημήτριος του Ευ.	100	\$
Νέλλα Δήμητρα του Αθαν., Αθήνα	20	€
Νέλλα Ελισάβετ του Ιωάν.	20	€
Νέλλα Κωνσταντίνα του Βασιλ.	20	€
Νέλλας Μάρκελλος, Λαμία	20	€
Παπακώστας Παναγιώτης του Ιωάννη	20	€
Σακελλάρης Γεώργιος	30	€
Σκαμάγκη Βούλα	20	€
Σταμούλη Αγγελική, Μακρακώμη	30	€
Συλεούνης Γιάννης, Λαμία	25	€

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ	
Αναγνώστου Ανδρέας του Δημ.	
στη μνήμη του αδελφού του Αθανασίου	50 €
Νέλλας Γεώργιος, Αθήνα,	
στη μνήμη του πατέρα του Γιάννη Νέλλα	50 €
Σακελλάρη Ειρήνη, Πάρος,	
στη μνήμη της μητέρας της Κωνσταντίας	50 €
Τα παιδιά του Σωτήρη Τσιώλη	
για τον πατέρα τους	10 €

Ανήκω σε μια χώρα μικρή

Συνέχεια από την 1η σελ.

στην Ελλάδα των ημερών μας, η **προφορική παράδοση** πηγαιίνει μακριά στα περασμένα όσο και η γραπτή. Το ίδιο και η ποίηση.

Είναι για μένα σημαντικό το γεγονός ότι η Σουηδία θέλησε να τιμήσει και τούτη την ποίηση και όλη την ποίηση γενικά, ακόμη και όταν αναβρύζει ανάμεσα σ’ ένα λαό περιορισμένο.

Γιατί πιστεύω πως τούτος ο σύγχρονος κόσμος όπου ζούμε, ο τυραννισμένος από το φόβο και την ανησυχία, **τη χρειάζεται την ποίηση.**

Η **ποίηση** έχει τις ρίζες της στην ανθρώπινη ανάσα – και τι θα γινόμασταν αν η πνοή μας λιγόστευε;

Είναι μία πράξη εμπιστοσύνης – κι ένας Θεός το ξέρει αν τα δεινά μας δεν τα χρωστάμε στη στέρηση της εμπιστοσύνης.

Παρατήρησαν, τον περασμένο χρόνο γύρω από τούτο το τραπέζι, την πολύ μεγάλη διαφορά στις ανακαλύψεις της σύγχρονης επιστήμης και στη λογοτεχνία. Παρατήρησαν πως ανάμεσα σ’ ένα αρχαίο ελληνικό δράμα και ένα σημερινό, η διαφορά είναι λίγη.

Ναι, η συμπεριφορά του ανθρώπου δε μοιάζει να έχει αλλάξει βασικά.

Και πρέπει να προσθέσω πως νιώθει πάντα την ανάγκη ν’ ακούσει τούτη την ανθρώπινη φωνή που ονομάζεται ποίηση. Αυτή η φωνή που κινδυνεύει να σβήσει κάθε στιγμή από στέρηση αγάπης και ολοένα ξαναγεννιέται.

Κυνηγημένη, ξέρει πού να βρει καταφύγιο, απαρνημένη, έχει το ένστικτο να πάει να ριζώσει στους πιο απροσδόκητους τόπους.

Γι’ αυτή δεν υπάρχουν μεγάλα και μικρά μέρη του κόσμου.

Το βασίλειό της είναι στις καρδιές όλων των ανθρώπων της γης.

Έχει τη χάρη ν’ αποφεύγει πάντα τη συνήθεια, αυτή τη βιομηχανία.

Χρωστώ την ευγνωμοσύνη μου στη Σουηδική Ακαδημία που ένιωσε αυτά τα πράγματα, που ένιωσε πως οι γλώσσες, οι λεγόμενες περιορισμένες χρήσης, δεν πρέπει να καταντούν φράχτες όπου πνίγεται ο παλμός της ανθρώπινης καρδιάς, που έγινε ένας Άρειος Πάγος ικανός να κρίνει με αλήθεια επίσημη την άδικη μοίρα της ζωής, για να θυμηθώ τον Σέλλεϋ, τον εμπνευστή, καθώς μας λένε, του Αλφρέδου Νόμπελ, αυτού του αν-

θρώπου που μπόρεσε να εξαγοράσει την αναπόφευκτη βία με τη μεγαλοσύνη της καρδιάς του.

Σ’ αυτό τον κόσμο, που ολοένα στενεύει, **ο καθένας μας χρειάζεται όλους τους άλλους.** Πρέπει να αναζητήσουμε τον άνθρωπο, όπου και να βρίσκεται.

Όταν στο δρόμο της Θήβας, ο Οιδίπους συνάντησε τη Σφίγγα, κι αυτή του έθεσε το αίνιγμά της, η απόκρισή του ήταν: ο άνθρωπος.

Τούτη η απλή λέξη χάλασε το τέρας.

Έχουμε πολλά τέρατα να καταστρέψουμε.

Ας συλλογιστούμε την απόκριση του Οιδίποδα»

*Πριν μιλήσεις, άκου.
Πριν γράψεις, σκέψου.
Πριν πληγώσεις, νιώσε.
Πριν μισήσεις, αγάπησε.
Πριν τα παρατήσεις, προσπάθησε.
Μα πριν πεθάνεις, ΖΗΣΕ!*

Και να έχουμε στο νου μας ότι τότε βρισκόμαστε στην καρδιά του ψυχρού πολέμου.

Σαν να τα είπε χθες!

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Κύριοι ...ηγέτες μας
(όποιον και όποιους αφορά)

Γράφει η Λαμπρούλα Κρητικάκη – Νέλλα

Η Ελλάδα δεν μετρίεται με το στρέμμα, με της καρδιάς το πύρωμα μετρίεται και με αίμα!

Ελλάδα δοξασμένη, πατρίδα αγαπημένη, δεν έλπιζα ποτέ να προδοθείς, να ταπεινωθείς, να ξεπουληθείς από τα ίδια τα παιδιά σου ...

Είπα παιδιά σου; **Λάθος!**

Μπορούν να λογαριάζονται παιδιά σου όσοι σε κατάντησαν έτσι; Πόσο Ελληνόψυχοι είναι; Κουβαλούν φύτρα Έλληνα; Βύζαξαν γάλα από ελληνίδα Μάνα που να τα σφίγγει στην αγκαλιά της, να τα νανουρίζει, να τα κανακεύει και να φροντίζει να τα ανασταίνει προορίζοντάς τα για δουλειά, για προκοπή, για πειθαρχία, για πνευματική δημιουργία, για αξίες και αρετές πανανθρώπινες;

Πόσο σεβάστηκαν τις θυσίες των προγόνων μας, την ιστορία του τόπου, τη θεία ελληνική γλώσσα, τον πολιτισμό, την πίστη του λαού, τη θρησκεία μας;

Είναι οι Έλληνες της αλήθειας, της δικαιοσύνης, της αγάπης, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της προόδου, της δημιουργίας, του εκσυγχρονισμού;

Πόσο άμοιροι ευθυνών νιώθουν οι ηγέτες μας για τις λαμογιές, τις μίζες, τη διαφθορά, τον ωχαδερφισμό, το κλέψιμο ελπίδων αλλά και αγαθών από το λαό που τους εμπιστεύτηκε την ψήφο του για να «αλλάξουν» την πατρίδα, να την «απαλλάξουν» από την παραπλάνηση, τον αποπροσανατολισμό, την ψευτιά, τη σαπίλα, τη βρωμιά, τη γραφειοκρατία, την καθυστέρηση ...

Από τη μεταπολίτευση και δώθε δεν είχαμε πολέμους, φυσικές καταστροφές ή άλλα εξωτερικά δεινά. **Γιατί χρεωκόπησε η Ελλάδα και οι Έλληνες;**

Η κρίση ήρθε απ' έξω, εισαγόμενη ή προκλήθηκε από απρογραμμάτιστες ενέργειες, ανέμελους δανεισμούς, από ανύπαρκτες πολιτικές, από σκόπιμες σπατάλες, από κλεψιές των δημόσιων αγαθών, από ιδιοτελή συμφέροντα ...; Δεν κολλάει εδώ εκείνο το «να βολέψουμε τα δικά μας παιδιά»;

Και έρχονται όψιμα και μας εμπαιζουν, χαζογελώντας, με εκείνο το «μαζί τα φάγαμε»!

Κύριοι πολιτικοί ταγοί μας, προσωπικά γεννήθηκα πριν από τον πόλεμο και δεν τελείωσα το δημοτικό. Ωστόσο με έμαθαν και έμαθα από τη ζωή ότι ένας ηγέτης, ένας κυβερνήτης κράτους και όσοι αναλαμβάνουν την ευθύνη να κυβερνήσουν από μεγάλα ή μικρά πόστα, πρέπει να είναι για το λαό ένας πατέρας καθοδηγητής και όχι ένας μπακαλόγατος που ξεπουλάει τα αγαθά του αφέντη-λαού, που σπαταλά ό,τι έχει το κατάστημα, που δανείζεται ασυλόγιστα, που είναι στο «περάστε κόσμε- πάρτε κόσμε», στο «ό,τι θέλει ο λαός εδώ και τώρα».

Ένας ηγέτης και κάθε κυβερνήτης πρέπει να οδηγεί το λαό στη δημιουργία και στην προκοπή με την τίμια και παραγωγική δουλειά, με αφοσίωση, με ιδρώτα, με κόουραση, με έγνοια για το καλό όλων. Και

όχι να τον διαποτίζει με τη νοοτροπία της αρπαχτής, του βολέματος, της κατανάλωσης του έτοιμου από τους άλλους, της φραπεδιάς στο καφενείο, του «πίτσα, μπίρα, καναπέ».

Τι κάνετε για τους αγρότες μας; Τους σπρώξατε να εγκαταλείψουν την ευλογημένη γη τους, την παραγωγική δουλειά και να γίνουν καφενόβιοι αναμένοντας τις ... επιδοτήσεις τους για αληθινά ή για τα μαϊμούδες αγαθά τους. Εξαφανίστηκαν τα δικά μας προϊόντα και γέμισαν οι αγορές από εισαγόμενα ξενόφερτα αμφίβολης ποιότητας και υγιεινής.

Πώς νοιαστήκατε για τους νέους μας, την ελπίδα του τόπου για μέλλον; Τους κοπαδιάσατε στα λεγόμενα ΑΕΙ και ΤΕΙ – νηστεύσαντες και μη .. ευφράνθητε, έγγραφαν, δεν έγγραφαν πάνω από τη βάση - και ανεχτήκατε τον ευνουχισμό τους με το να σπρωχτούν σε δράσεις που καμιά σχέση δεν έχουν με τη μόρφωση, τις σπουδές, την έρευνα, την επαγγελματική αποκατάσταση, την προκοπή. Θα πρέπει να σας αναγνωριστεί εδώ ένα μέτρο ανάπτυξης και επενδύσεων: αυξήθηκαν οι καφετέριες και τα κάθε ποιότητας «στέκια» νεολαίας γύρω από κάθε σχολή σε κάθε ραχούλα και χωριό!

Δείξατε ενδιαφέρον για την οικογένεια και το δημογραφικό; Είναι ευχάριστο που σταθερά γινόμαστε χώρα γερόντων και συνταξιούχων – σε λίγο των τριών κι εξήντα – και με την αθρόα είσοδο μεταναστών, που εξακολουθούν να γεννοβολούν, να αλλάζει η σύνθεση του πληθυσμού μας; Ποιο ήταν το ποσοστό των αλλοδαπών και αλλόθρησκων παιδιών πριν 50 ή 40 χρόνια και ποιο είναι σήμερα; Είναι μόνο το οικονομικό ή και η διάλυση της οικογένειας; Μέσα στον πόλεμο και την πείνα υπήρχαν πολλά παιδιά γιατί υπήρχε αποκούμπι, υπήρχε στυλοβάτης η οικογένεια που με πίστη, στοργή, κατανόηση, θυσίες μεγάλωνε παιδιά. Δυστυχώς ακολουθήθηκε η συνταγή ν' αφήσουμε το αμπέλι ξέφραγο, να έρθουν οι ξένοι, κάποι-οι από αυτούς να ελληνοποιηθούν και να αλλοιώνεται έτσι η φυλή μας. Σε λίγα χρόνια θα είμαστε μειονότητα στον τόπο μας. Μήπως καταντήσουμε να φορέσουμε μπούρκα και να προσευχόμαστε και σε Τζαμιά σαν αυτό που θέλετε να κάνετε απέναντι από την Ακρόπολη και δίπλα στην Ακαδημία Πλάτωνος, το κορυφαίο δείγμα πολιτισμού της σκέψης και της γνώσης;

Τι κάνετε για την προστασία της γλώσσας μας και του κληρονομημένου πολιτισμού μας; Καταργήθηκε η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών ότι τάχα είναι νεκρή γλώσσα. Αλλά ας μου εξηγήσει η κυρία, που κυκλοφορεί στη Βουλή μας, γιατί εμείς οι γυναίκες δεν λέμε αυγοθήκες τις ωοθήκες μας, δεν λέμε μπουκαλωμένο το εμφιαλωμένο νερό, ή πορτοτηλέφωνο το θυροτηλέφωνο, ή παλιοκουβέντα την αρχαιολογία και τόσα άλλα ...;

Υπάρχει κανείς να συγκινηθεί έστω και την ύστατη ώρα;

Χωριό μου Ροβολιάρι ...

...Σε νοσταλγώ τούτες τις Άγιες μέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Νοσταλγώ πολλά από τα βιώματα των παιδικών μου χρόνων. Ακόμα και όσα μας ταλαιπωρούσαν όπως η παγωνιά, το χιόνι, το χουχούλισμα και τρίψιμο των χεριών στο αναμμένο τζάκι ή τη φωτιά που ανάβαμε στην ύπαιθρο κατά τις αγροτικές ή ποιμενικές απασχολήσεις μας.

Νοσταλγώ τον ήχο της καμπάνας, τα κουδούνια των ζώων μας, τα βελάσματα

των νεογέννητων αρνιών και κατσικιών, τις σουφλιμάδες των χοιρινών μεζέδων που μοσχοβολούσαν σε όλο το χωριό, τα κάλαντα με τις χαρούμενες φωνές των παιδιών, τα γελαστά πρόσωπα των συγχωριανών μου, το τραγούδι, την αίσθηση ανεμελιάς και αυτάρκειας όλων μας.

Καλή Χρονιά χωριανοί.

Με όλη μου την Αγάπη,
Λαμπρούλα Κρητικάκη – Νέλλα

Η Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική

Από την 1η Ιανουαρίου 2014 έχει αρχίσει να ισχύει η συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη **Νέα Αγροτική Πολιτική** κατά την περίοδο 2014 – 2020. Προβλέπονται δαπάνες 380 δισεκατομμυρίων €, από τα 960 δισεκ. συνολικά και κατανέμονται στον Πυλώνα 1: στήριξη αγροτών-άμεσες πληρωμές 280 δισεκ. και στον Πυλώνα 2: αγροτική ανάπτυξη 80 δισεκ. €.

Για την Ελλάδα

► Η χώρα μας καλείται, την περίοδο αυτή, να διαχειριστεί 20 δισεκ. € τόσο από την Κοινή Αγροτική Πολιτική όσο και από την Κοινή Αλιευτική Πολιτική.

► Την περίοδο 2007 – 2013 λάβαμε 18,7 δισεκ. € για τη Γεωργία και άλλα 20,6 για τη Συνοχή.

► Οι απώλειες ως προς τις άμεσες ενισχύσεις είναι σχεδόν μηδενικές.

► Ανέγγιχτοι παραμένουν και οι πόροι για την Αγροτική Ανάπτυξη.

Όραμα – Σχεδιασμοί – Προοπτικές

Οι συζητήσεις για την αλλαγή άρχισαν το 2011 και ολοκληρώθηκαν στις 26 Ιουνίου 2013.

Υιοθετήθηκαν στα μέσα Δεκεμβρίου κατά την Προεδρία της Λιθουανίας.

Οι ιθύνοντες της χώρας μας – Υπουργοί, Εισηγητές, Ειδικοί διαπραγματευτές – κατά την μακρά περίοδο των διαπραγματεύσεων έθεσαν στόχο να επιτύχουμε, ως χώρα, τα παρακάτω:

► Μια παραγωγική ελληνική ΓΕΩΡΓΙΑ ποιοτικών προϊόντων και αγαθών με σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, με εξασφάλιση επάρκειας τροφίμων για τη χώρα μας, την Ευρώπη, και τον Κόσμο ολόκληρο μια και το επισιτιστικό είναι πλέον κείμενο πρόβλημα για ολόκληρη την ανθρωπότητα.

► Ενδυνάμωση των εξαγωγών μας – Θετικό εμπορικό ισοζύγιο και εγκατάλειψη της μέχρι τώρα πρακτικής να τρεφόμαστε με εισαγόμενα. Ακόμη και φασόλια και λεμόνια!

► Απεξάρτηση από τις εισαγόμενες ζωτροφές και παραγωγή δικών μας με επιστροφή στις παραδοσιακές: τριφύλλι, ψυχανθή, καλαμπόκι, λαθούρι ...

► Αειφόρο - βιώσιμη ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου.

► Γεωργία έτοιμη να αντιμετωπίσει τις κλιματικές αλλαγές.

► Γεωργία – κτηνοτροφία – μελισσοκομία – αλιεία εμπλουτισμένη με νέους ανθρώπους.

► Με προσανατολισμό στην αύξηση της παραγωγικότητας, προσφυγή στο ακριβότερο αλλά και ποιοτικότερο και φυγή από μια γεωργία χαμηλού κόστους.

► Με ορθή διαχείριση και απόδοση των διαθέσιμων πόρων: έδαφος, νερό, ενέργεια, βιοποικιλότητα, λιπάσματα,

φυτοφάρμακα.

► Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ μας να τα καταφέρνει με: λιγότερο νερό, λιγότερο λίπασμα, λιγότερα φυτοφάρμακα, αλλά περισσότερους γεωργούς, περισσότερους κτηνοτρόφους, περισσότερους μελισσοκόμους, αλιείς ...

► Με καινοτόμο και εξωστρεφή μεταποιητική βιομηχανία τροφίμων, με τυποποίηση και πιστοποίηση, ώστε να ξαναζωντανέψουν τα ράφια των καταστημάτων τροφίμων – παντού, αλλά πρωτίστως στον τόπο μας – με ελληνικά προϊόντα!

► Οι άνθρωποι της παραγωγής – μέσα από την κρίση – οδηγούνται ήδη σε μια νέα αυτογνωσία, μια νέα πατριωτική περηφάνια βασισμένη στη δημιουργική πίστη της δουλειάς τους. Αυτό το τελευταίο μας οδήγησε να αναφερθούμε επανειλημμένα σε ομαδικές ή ατομικές επιτυχίες δραστηριότητες αγροτών μας.

► Παλιοί και νέοι παίκτες στην αγροτική παραγωγή – γεωργοί, κτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, ψαράδες - καλούνται να αναδείξουν την παρουσία τους. Να επανακαθορίσουν τον ρόλο τους και τη συμβολή τους στην αλυσίδα παραγωγής του τόπου.

Τι αλλάζει

Μέσα από τους ευρωπαϊκούς και παγκόσμιους θεσμούς (Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, τις Περιφερειακές Ενώσεις και Συμφωνίες) γίνεται μια συντονισμένη προσπάθεια για εξισορρόπηση και εκλογίκευση παραγωγής και εμπορίου.

► Οι επισιτιστικές ανάγκες του παγκόσμιου πληθυσμού είναι μεγάλες και επιτακτικές.

► Οι κλιματικές αλλαγές επιβάλλουν αλλαγές σε εδραιωμένες συμπεριφορές.

► Η εισβολή στη ζωή μας όλο και πιο πολύ του όρου **«οικολογικό αποτύπωμα»** επιβάλλει τροποποίηση του τρόπου παραγωγής και κατανάλωσης. Θα χρειαστεί να εγκαταλείψουμε συνήθειες των πρόσφατων δεκαετιών που μας έφεραν να καταναλώνουμε εξωτικά προϊόντα εκτός εποχής τη στιγμή που θα μπορούμε να περιμένουμε να τα απολαύσουμε στην εποχή τους και άντε λίγο πιο πέρα αλλά με **τοπικές λύσεις**. Δεν είναι λύση να φορτώνουμε, σε καράβια ή αεροπλάνα, ακτινίδια ή καρπούζια από το νότιο ημισφαίριο για να είναι διαθέσιμα στους καταναλωτές του βορείου ημισφαιρίου ή το αντίστροφο μόνο και μόνο γιατί διαθέτουν το χρήμα να τα πληρώνουν με οποιοδήποτε τίμημα. Και φυσικά δεν περιλαμβάνεται μόνο το οικονομικό!

Ηλίας Νέλλας

Εμείς και ο τόπος μας

**Τα χωμάτά μας τ' άγια, που μέσα στους αιώνες
αδιάκοπα γεννοβολούσαν τους πιο γλυκούς καρπούς της οικουμένης
τα παρατήσαμε έρημα κι αφρόντιστα
δίχως ανάσες μονιασμένες να τα χαϊδολογούν
δίχως ιδρώτα, δίχως αίμα να τα γλυκοποτίζουν.
Και θύμωσαν και χέρωσαν και πέτρωσαν και δράχωσαν
και τώρα τιμωρούν ... και όλα θα μας τιμωρούν,
μέχρι εμείς οι ΕΛΛΗΝΕΣ να τα λατρέψουμε ξανά καθώς τους πρέπει.**

Λαμπρούλα

Η κουτάλα, του Φαφάνη

Πρόσωπα και καταστάσεις: ηθογραφία.

Απόσπασμα από το διβλίο του αείμνηστου Παναγιώτη Γάκη:

«Ροβολιάρη, το χιλιόχρονο χωριό “εν Φθίη εριθόλακι...”»

... «Ήταν, θυμάμαι, τέλος φθινόπωρο, το έτος 1939. Πετάχτηκα ένα Σάββατο απόγευμα ποδαρόδρομο, όπως πάντα, (από τη Σπερχειάδα στο χωριό) ... να δω τους Γονείς μου και προπαντός τη βασανισμένη Μάννα μου ...

Βρέθηκα εκείνο το απόγευμα στο καφενείο του Τσαρχά. Εκεί στο φωτεινό παράθυρο του κήπου του, στον ιδιαίτερο χώρο του μαγαζιού, που ο Μπαρμπα-Γιάννης Γώγος (Τσαρχάς), άπλωνε το δριλλίνο ύφασμα, για να κόψει και να ράψει, σακάκι-παντελόνι, κάποιου Ροβολιαρίτη. Τεχνίτης επιδέξιος και άνθρωπος ακέραιος και ασυμβίβαστος στις πονηριές.

Εκεί, σ’ αυτόν τον ιδιαίτερο χώρο, είχε θρονιαστεί κάποιος επίσημος κρατικός Λειτουργός. Παχύς και εύρωστος, ντυμένος με κουστούμι «μπλε-νουάρ» και γραβάτα σφιχτοδεμένη στο λαιμό. Γύρω του οι προεστοί του χωριού, Πρόεδρος, δάσκαλος, συμβούλιο ...

Το μαγαζί, όπως ήταν φυσικό, γεμάτο από κόσμο, που καθηλώθηκε εκεί, παρά την κόπωσή του, προκειμένου να γευθεί και να φωτιστεί από τον ομιλούντα διοπτροφόρο, σε έντονο μάλιστα διδακτικό ύφος, για τα οφέλη, που θα προκύψουν, από την εξαφάνιση του «επίορκου» εκείνου τετράποδου, που ακούει στο όνομα Αίγα-Γίδα-Κατσίκα, που καταστρέφει τα δάση.

Στη θλιβερή εκείνη ομήγυρη, που άκουγε τις παραινήσεις και απειλές του εντεταλμένου υπαλλήλου, Διευθυντή της Γεωργικής Υπηρεσίας Λαμίας, Παναγιωτάκου, με την προτροπή να εξαφανίσουν πάραυτα τα γιδοκάτσικα (...και εις το πυρ το εξώτερον!!!) βλέπω τώρα, ποιον λέτε;

Τον Μπαρμπα-Ηλία Υφαντή, τον επιλεγόμενο «Φαφάνη». Έναν γνήσιο αντιπροσωπευτικό τύπο «πιστικού-ζευγολάτη». Αυτός ο χωριανός μας ζούσε πέρα από τη ράχη του «Ζυγού», στην «Κούβτα», εκεί κοντά στον «Αυλοβά», έχοντας μοναδική του παρέα το κοπάδι του, αποτελούμενο από γίδια και πρόβατα, μια αγελάδα, στέρφα και κοκαλιάρη, και τη σκυλίτσα του. Με το τσιγάρο στο στόμα, φτιαγμένο από κιτρινισμένη εφημερίδα και καπνό δικό του, που φύτευε κοντά στο μαντρί του – παράνομα – άκουε με απέχθεια και περιφρόνηση τα μαντάτα, που έφερνε μαζί του ο άνθρωπος της εξουσίας.

Η χαρακτηριστική φιγούρα του μπαρμπα – Ηλία Υφαντή ή Φαφάνη

Σε κάποια στιγμή, που το τσιγάρο έκαιγε στα χείλη του, πετάχτηκε ολόρθος για να πει στον ανεπιθύμητο επισκέπτη, σε ύφος οργίλον:

— «Εσύ είσαι κρεμασμένος απ’ την καρέκλα, παίρνεις μισθούς και καλοτρώς, λογαριάζεις εμάς πώς θα ζήσουμε; Καταργήσατε τα γίδια που ήταν η απαντοχή μας»!

Μερικοί χωριανοί, με τρόπο συνέφεραν τον Μπαρμπα-Λιά. Γιατί τότε κυβερνούσε «ο προσφιλής» δικτάτορας και ουδείς, ηδύνατο να έχει διάφορον γνώμην, από εκείνη της κατεστημένης τότε εννόμου τάξεως...

Εκεί λοιπόν που ο Μπαρμπα-Λιάς εισώπησε, με την παρέμβαση των ψυχραιμότερων, κάτι του πέρασε από τ’ αυτί του για δικτατορία Μεταξά, γιατί ο δυστυχής, εκτός από την εξαφάνιση του γιδοκάτσικου κοπαδιού του, δεν είχε αντιληφθεί την μπότα της δικτατορίας, επειδή εκεί στην ερημιά και το μαντρί, άργησε να φτάσει. Το ρετσινόλαδο και ο πάγος ήταν άγνωστα φρούτα στη φαντασία του.

Μέσα σ’ αυτόν τον πάταγο, της φραστικής αντιπαλότητας του Διευθυντή, με τον «αγροίκο» εκείνον αγράμματο, αλλά αγνό και περήφανο Μπαρμπα-Λιά, διέκρινα, στην άνισο πάλη τους, δύο διαφορετικούς κόσμους.

Από τη μια μεριά η τρέλα της αλαζονείας, ντυμένη σε καινούργια φορεσιά και νοοτροπία, με την περικεφαλαία να λαμπυρίζει πάνω από τα πανάκριβα ομματούάλια και τα οργίλα μάτια του Διευθυντή και από την άλλη προέβαλε ταπεινή και αδύναμη η άγρια ματιά του ατίθασου – ανήμερου θεριού – που κρατούσε στα χέρια του το δίκιο του «Θεού του». Ντυμένος με ένα σκουτί παντελόνι, ένα πουκάμισο χωρίς γιακά ... και πάνω στο ξερακιανό σκυροδεμένο κορμί του το γνωστό κοντοκάπι, να φτάνει ως α γόνατα. ...

Και μέσα στον κοινωνικοπολιτικό σάλαγο εκείνης της εποχής ακούστηκε βαρύγδουπη εκ νέου η διδαχή:

— Να φτιάξεις χοίρους, γιdάρη!

Ο γιdάρης όμως, αγέρωχος, απαντούσε με ευστοχία:

— Να φτιάξω χοίρους, αλλά θέλουν να φάνε καλαμπόκι και καλαμπόκι δεν περισσεύει να ζήσω εγώ και η οικογένειά μου.

Αυτά είπε ο Μπαρμπα-Λιάς και μαζεύτηκε σε μια γωνιά του μαγαζιού. Κάθισε σ’ ένα ντουράκι, πήρε μια βαθιά ανάσα, πέταξε το τσιγάρο κατ’αγής και ακούστηκε να λέει:

— Σεις που έχετε την Κουτάλα δεν λογαριάζετε τη φτώχεια... και συνεχίζει: «Αν γίνει πόλεμος, θα δείτε τι έγκλημα κάνετε με την κατάργηση της γίδας». Προφητικός ο Μπαρμπα-Λιάς...

Το επεισόδιο που περιέγραψα τελείωσε, όταν ο κρατικός λειτουργός απεχώρησε. Ο Μπαρμπα-Λιάς ανηφόρησε για το σπίτι του στον «Κοκορό».

Το μαγαζί άδειασε και ο καθένας πήρε το δρόμο για το σπιτικό του.

Παίρνοντας το δρόμο για τη «Μισιάκ», έφτασα στο σπίτι μου και προσπαθούσα ναβάλω τάξη, σ’ όλο αυτό το αναπάντεχο σκηνικό, να κοιτάξω τα νοήματα, να εμβαθύνω σ’ αυτή την απρόσμενη διαμάχη, να περπατήσω στα δρομάκια της δελφικής προφήτρας, για τα μελλούμενα, όπως τα είπε εκείνος ο χαλύβδινος πιστικός και ζευγολάτης, που αντιπροσώπευε, τόσο ταιριαστά και απaráλλαχτα, τη μοίρα του χωριού μας. ...

... αυτός ο κόσμος της υπαίθρου χώρας, ζει, κινείται και θρέφεται από το ίδιο του το σώμα, την εθνική πατριωτική παράδοση, την ψυχική δόνηση και λεβεντιά. Είναι, αυτή η παλιωμένη κοντόκαπα, που περπάτησε περήφανα και δυναμικά, σε όλες τις εθνικές εξάρσεις και στέριωσε αυτή τη λαμπερή Πατρίδα. Γιατί, αυτή η «Παλιόκαπα» στοιχειωμένη στη συνείδηση του λαού δικαιούται να ομιλεί με παρρησία, για την προσφορά και τις αμέτρητες θυσίες της, σε όλους τους εθνικούς αγώνες και τις περιπέτειές του: ... «να μετρηθούμε μια φορά, να δούμε πόσοι λείπουν!», (Διάκος)...

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Αυτή η αναδρομή στα περασμένα και οι θαυοστόχαστες παρατηρήσεις του συγγραφέα μάς βοηθούν να θυμόμαστε, να στοχαζόμαστε, να ... πορευόμαστε κατά το Σολωμικό: «όποιος λεύτερα συλλογάται, συλλογάται καλά»!

ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ

Ανταγωνιστικότητα:

Οι Πρωτοπόροι και οι ...Ουραγοί το 2013

Η ΕΛΛΑΔΑ είναι βελτιωμένη κατά 4 θέσεις, αλλά παραμένει στους ουραγούς

Ο **Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος** (ΣΕΒΕ) ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της παγκόσμιας κατάταξης ανταγωνιστικότητας για το 2013 σύμφωνα με την Παγκόσμια Επετηρίδα Ανταγωνιστικότητας (Word Competitiveness Yearbook).

Σύμφωνα με την εφαρμοζόμενη μεθοδολογία η **συνολική κατάταξη μιας χώρας** είναι αποτέλεσμα επιδόσεων σε τέσσερις τομείς: **Οικονομική αποδοτικότητα – Κυβερνητική αποτελεσματικότητα – Επιχειρηματική αποτελεσματικότητα – Υποδομές**.

Μεταξύ των 60 χωρών που αξιολογήθηκαν η Ελλάδα στην Παγκόσμια Κατάταξη Ανταγωνιστικότητας κατέλαβε το 2013 την **54η θέση** ενώ το 2012 ήταν στην **58η θέση**. Μπορείτε να δείτε και όσα γράψαμε στο φύλλο 111: Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2012.

Οι επιμέρους τομείς – κατά σειράν επιτυχιών – αξιολογήθηκαν ως εξής:

- **Επιχειρηματική αποτελεσματικότητα:** 47η θέση, βελτίωση κατά 9 θέσεις, από την 56η το 2012.
- **Κυβερνητική αποτελεσματικότητα:** 56η θέση, βελτίωση κατά 2 θέσεις, από την 58η το 2012.
- **Υποδομές:** 35η θέση, επιδείνωση κατά 1 θέση, από την 34η το 2012.
- **Οικονομική αποτελεσματικότητα:** 59η θέση, προτελευταία, επιδείνωση κατά 1 θέση, από την 58η το 2012.

Κύριες προκλήσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας παραμένουν:

- Η ταχεία προώθηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στο Δημόσιο.
- Η ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων.
- Ο εξορθολογισμός του φορολογικού συστήματος.
- Η μείωση της γραφειοκρατίας.
- Η πάταξη της διαφθοράς.

Υπάρχουν, ασφαλώς και μερικοί τομείς με **πολύ καλές επιδόσεις**:

- **Εξειδίκευση του εργατικού δυναμικού:** 6η θέση παγκοσμίως.
- **Έσοδα από τουρισμό:** 10η θέση παγκοσμίως.
- **Εξαγωγές, αύξηση:** 19η παγκοσμίως.

Παγκόσμια Ανταγωνιστικότητα:

Οι 10 Πρωτοπόροι	και οι 10 Τελευταίοι:
1. Η Π Α -2η θέση το 2012	51. Βραζιλία-46η θέση το 2012
2. Ελβετία -3η	52. Σλοβενία -51η
3. Χονγκ Κονγκ -1η	53. Νότια Αφρική -50η
4. Σουηδία -5η	54. Ελλάδα -58η
5. Σιγκαπούρη -4η	55. Ρουμανία -53η
6. Νορβηγία -8η	56. Ιορδανία -59η
7. Καναδάς -6η	57. Βουλγαρία -54η
8. Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα -16η	58. Κροατία -57η
9. Γερμανία -8η	59. Αργεντινή -55η
10. Κατάρ -10η	60. Βενεζουέλα -59η

ΣΧΟΛΙΟ 1ο: Τα στοιχεία προσφέρονται για συγκρίσεις - αναστοχασμό – αυτο-αξιολογήσεις.

ΣΧΟΛΙΟ 2ο: Από τα στοιχεία προκύπτει ότι ο μέγας ασθενής είναι το Δημόσιο – που το πολιτικό μας σύστημα δυσκολεύεται να το αγγίζει λόγω συμμετοχής του στη δημιουργία του και λόγω πολιτικού κόστους – και οι κοινωνικές δυσλειτουργίες με τη φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή, φοροκλοπή, τη γραφειοκρατία και τη διαφθορά.

ΣΧΟΛΙΟ 3ο: Ελπίδες μας: το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό που δυστυχώς τώρα τελευταία μας φεύγει για τα ξένα, ο τουρισμός μας, η παραγωγική μας δραστηριότητα για να μειωθούν οι εισαγωγές και να αυξηθούν οι εξαγωγές μας.

Ηλίας Νέλλας

Πολλά βαρύς ή ... γλυκός;

ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΤΟΥ ΚΑΦΕ ΣΤΑ ΤΡΑΠΕΖΑΚΙΑ ... ΕΞΩ

Στη *Νότια Γαλλία* ένας καφετζής έχει αναρτήσει στην πινακίδα με τον τιμοκατάλογο την εξής αναγραφή.

«ΕΝΑΝ ΚΑΦΕ»	7 €
«ΕΝΑΝ ΚΑΦΕ, ΠΑΡΑΚΑΛΩ»	4,25 €
«ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΣΑΣ, ΕΝΑΝ ΚΑΦΕ, ΠΑΡΑΚΑΛΩ»	1,40 €

ΛΕΥΚΑ ΕΙΔΗ

Ιωάννης Σ. Συκουτρής
σύζυγος

Κωνσταντίνος Βασιλείου Νέλλα

Νικίου 14 Αθήνα – Τηλ. 210 323 97 60

Ειδήσεις... Σχόλια... Ειδήσεις... Σχόλια

Φθινόπωρο στο χωριό

Ο χρόνος έχει τους δικούς του ρυθμούς. Αλλού και άλλοτε τρέχει και δεν τον προφταίνουμε και **εδώ στο χωριό κυλάει αργόσυρτα**. Μετά τις όποιες φούριες του καλοκαιριού έρχονται οι φθινοπωρινές μέρες με τις δικές τους ιδιαιτερότητες: όλο και λιγότερο φως με αργοπορημένη αυγή και βιαστικότερο σούρουπο, ουρανός με συννεφιάς και βροχούλες, θερμοκρασίες δροσερότερες και προς την ψύχρα, φύση με τα δικά της χρώματα, ανθρώπινες δραστηριότητες που προμηνύουν χειμώνα.

Παλιότερα με τις αγροτικές και ποιμενικές δραστηριότητες να είναι στο επίκεντρο, η ζωή στο χωριό είχε έντονους ρυθμούς: οργώματα και σπορά, συγκέντρωση και αποθήκευση ζωοτροφών για

το χειμώνα, φροντίδα – σύρσιμο κεραμιδιών – ώστε οι στέγες να είναι ασφαλείς για τον επερχόμενο χειμώνα, προμήθεια και αποθήκευση καυσόξυλων, τίναγμα καρυδιών, εξόρμηση στους καστανόλογγους, φροντίδες για να κρεμάσουμε μήλα, κυδώνια και σταφύλια ώστε να τα διατηρήσουμε για περισσότερο διάστημα, πετιμέζια και μαρμελάδες και φυσικά η τελετουργία με τα τσίπουρα.

Στις μέρες μας πολλές από τις παλιές δραστηριότητες βγήκαν απ' τη ζωή μας. Παρέμειναν μόνο τα τσίπουρα, το μάζεμα καρυδιών από το έδαφος πια – δεν υπάρχουν «τιναχτάδες» – και κάστανων, καθώς και το κυνήγι για τους λίγους, επίμονους και φανατικούς. Για φέτος οι καιρικές συνθήκες δεν ευνόησαν την παραγωγικότητα σε καρύδια και κάστανους. Έτσι έλειψαν και τα αγριογούρουνα που ήταν και είναι ο απώτερος στόχος των κυνηγών μας και όχι μόνο. Ωστόσο και το φθινόπωρο έχει τη γλύκα του, έχει τις ομορφιές του, έχει τις χάρες του. Και αυτά απολαμβάνουν όσοι παραμένουν, όσοι παρατείνουν την θερινή παραμονή τους και όσοι ανεβαίνουν τα Σαββατοκύριακα ή σε άλλες ευκαιρίες ή και όσοι αδυνατούν να ανέβουν αλλά αναπολούν όλες αυτές τις χάρες.

Όπως κάθε χρόνο λειτουργήσαν και φέτος και τα δύο αποστακτήρια: το κοινοτικό με τον **Γιώργο Ζιαγκουδά**, με τη μεγαλύτερη κίνηση και διάρκεια και το ιδιωτικό του **Κώστα Δημητρίου**.

Το χωριό μας στις φθινοπωρινές ομορφιές του

Το Κέντρο Υγείας Μακρακώμης και ... τα μάτια μας

Το Κέντρο Υγείας της περιοχής μας **διεκδικούμε** να αναβαθμιστεί, να αποκτήσει πλήρη στελέχωση και να λειτουργεί εύρυθμα ώστε να καλύπτει τις ανάγκες της περιοχής μας για πρωτοβάθμια παροχή υγειονομικών υπηρεσιών.

Στην ιδέα για πιθανή κατάργησή του με ενσωμάτωση στο Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας ή τη συγχώνευσή του με οτιδήποτε άλλο αντέδρασαν οι εργαζόμενοί του και οι κάτοικοι της περιοχής με συγκέντρωσή τους έξω από το Κέντρο την Παρασκευή 11 Οκτωβρίου 2013.

Διατρανώθηκε δυναμικά η αντίδραση εργαζομένων και δημοτών γιατί ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα δημιουργήσει ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα σε όλη την περιοχή της Δυτικής Φθιώτιδας.

Συντασσόμαστε στο πλευρό των εργαζομένων, των δημοτικών αρχών και των κατοίκων της περιοχής μας και βροντοφωνάζουμε: **Κάτω τα χέρια από το μοναδικό μας στήριγμα!**

Μέρες Χριστουγέννων στο χωριό

Συνέχεια από την 1η σελ.

με τουφεκιές, γέλια και χορό. Όλοι σαν μια οικογένεια μακριά από τις όποιες διαφορές και τα προβλήματα. Στη βασιλόπιτα ψάχνουμε πάντα για το φλουρί προσπαθώντας έτσι να πάρουμε κόντρα στην εθνική μας κακοδαιμονία και στο κοινωνικοοικονομικό μας γίγνεσθαι. Η αισιοδοξία δεσπόζει στις καρδιές όλων μας.

Η εκκλησία μας λειτουργήσε πάλι γιορτινά την ημέρα των Θεοφανείων, του αγιασμού των υδάτων, και του Άη Γιαννιού.

Ανήμερα των Φώτων ο Σύλλογός μας, για τον καλό χρόνο, έκοψε την βα-

σιλόπιτα μετά τη θεία λειτουργία. Ο παπα - Θωμάς ευλόγησε και ευχήθηκε το Σύλλογο, το χωριό, τους ενορίτες, τα μέλη μας.

Μετά τον Αγιασμό έφυγαν και οι τελευταίοι επισκέπτες. Τα σπίτια έμειναν και πάλι **θουδά** με τους μόνιμους κατοίκους να παραμένουν πιστοί και καρτερικοί φύλακες αναμένοντας το επόμενο κύμα επισκεπτών και προσδοκώντας έναν καλό υπόλοιπο χειμώνα.

Όλοι όμως **ευχηθήκαμε και του χρόνου να είμαστε όλοι – παρόντες και απόντες – καλά και να είμαστε περισσότεροι τις γιορτινές μέρες στο χωριό**. Αυτό είναι πάντα εκεί και μας περιμένει.

Λούλα

Συνταξιοδοτικό Σύστημα

Ανταποδοτικό - Αναδιανεμητικό ή Κεφαλαιοποιητικό;

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

► Πριν από εκατό χρόνια δεν υπήρχαν Ασφαλιστικοί Οργανισμοί και Συνταξιοδοτικά Ταμεία, ούτε Κοινωνική Πρόνοια.

► Τον 19ο αιώνα η μέση διάρκεια ζωής των Ελλήνων ήταν τα 36 έτη, το 1920-24 ανέβηκε στα 45 έτη, στα επόμενα τριάντα χρόνια παρατάθηκε κατά είκοσι έτη και έτσι το 1955-59 έφτασε τα 65 έτη (63,4 για τους άντρες και 70,1 για τις γυναίκες) για να σκαρφαλώσει το 1999 στα 75,5 για τους άντρες και στα 80,6 για τις γυναίκες.

► Στο Δημόσιο ήδη από το 1861 ο Νόμος ΧΝΒ προέβλεπε τη συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων από ειδικό Ταμείο με πόρους προερχόμενους αφ' ενός από κρατήσεις 5% επί των αποδοχών τους και από εισφορές του κράτους μέσω του κρατικού προϋπολογισμού.

► Στον Ιδιωτικό τομέα το ΙΚΑ ιδρύθηκε το 1934 και άρχισε να λειτουργεί το 1937.

► Και στις δύο περιπτώσεις το ποσοστό των ατόμων που συμπλήρωναν συντάξιμη ηλικία ήταν πολύ μικρό.

► Η αναλογία εργαζόμενων προς συνταξιούχους, ακόμα και τη δεκαετία του 1950, ήταν 6 ή 7 εργαζόμενοι προς 1 συνταξιούχο. Σήμερα η αναλογία είναι περίπου 1,8 εργαζόμενοι προς 1 συνταξιούχο και μέσα στην τόση **ανεργία και εισφοροδιαφυγή** περιμένουμε να συγκεντρωθούν χρήματα από τις εισφορές των εργαζόμενων για την πληρωθούν οι συντάξεις.

► Βοήθησε πολύ στον κατήφορο και η λαϊκίστικη αντιμετώπιση διαφόρων συντεχνιακών αιτημάτων για ευνοϊκές ρυθμίσεις, για πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, για πλασματικά χρόνια και δεν συμμαζεύεται. Φτάσαμε να έχουμε άτομα που να συνταξιοδοτούνται στα 40 ή τα 45 τους χρόνια, να επωφελούνται από την παράταση του μέσου όρου επιβίωσης και να παίρνουν συντάξεις επί διπλάσια χρόνια από όσα εργάστηκαν ασφαλισμένα. Και το κράτος – μαμπιάς δανειζόταν και δανείζεται για να πληρώνει, χωρίς κανείς ως τώρα να αναρωτιέται από πού προέρχονται αυτά τα χρήματα μια και κανείς δεν δείχνει πρόθυμος να αναλαμβάνει το μερίδιο ευθύνης του για την πληρωμή των αναλογούντων φόρων. Η **φοροδιαφυγή** έγινε ταλέντο και σύστημα. Ως που έφτασε ο κόμπος στο χτένι! Μόνο που και τώρα κραυγάζουμε και δεν σκεφτόμαστε...

► Ο ρυθμός αύξησης των συνταξιούχων είναι πολύ μεγαλύτερος από τον ρυθμό αύξησης της παραγωγικότητας των εργαζόμενων, αν υπάρχει παραγωγικότητα στην οικονομία μας (δείτε τα κατορθώματά μας σε προηγούμενα φύλλα μας και σε άλλη στήλη του παρόντος).

► Στις περισσότερες χώρες τα συνταξιοδοτικά συστήματα είναι τριών κατηγοριών: Α' **Το ανταποδοτικό σύστημα** το οποίο είναι δημόσιου χαρακτήρα όπου το κράτος διαχειρίζεται τις όποιες κρατήσεις και εγγυάται τη συνταξιοδοτική παροχή, κυρίως μέσω του κρατικού προϋπολογισμού. Β' **Το Κεφαλαιοποιητικό** στο οποίο η συντάξιμη παροχή αποτελείται από το προϊόν αποταμίευσης μέσω σταθερών κρατήσεων και από την υπεραξία που θα προκύψει μέσα από επαγγελματική διαχείριση των κεφαλαίων από ειδικά κλαδικά ασφαλιστικά Ταμεία ή ιδιωτικές εταιρίες και Γ' **Το μεικτό σύστημα** με ταυτόχρονη χρησιμοποίηση των δύο συστημάτων μόνο που η κεφαλαιοποίηση προέρχεται από τη διαχείριση κεφαλαίων από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες.

ΒΑΣΑΝΙΣΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

► **Τι κάναμε ως κράτος, ως οργανωμένη κοινωνία, ως πολίτες;** Ό,τι περνούσε από το χέρι όλων μας να αχρηστέψουμε οτιδήποτε πήγαινε σωστά και καλά.

► Και καλά, **αυτοί που μας κυβερνούσαν δεν έβλεπαν τον κατήφορο και τα αδιέξοδα;** Ασφαλώς και υπήρχαν κάποιοι που τα έβλεπαν. Όμως το «**πολιτικό κόστος**» λειτουργούσε ως παυσίπονο, ως ναρκωτικό. Μπαίνω στον πειρασμό να επαναλάβω εδώ τα λόγια του Υπουργού Εργασίας που το 2001 έφερε προς ψήφιση νομοσχέδιο για την Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση και αναγκάστηκε να το πάρει πίσω άρον-άρον. Ρωτήθηκε πρόσφατα **γιατί;** Απάντησε: «**Πόσοι από σας θα συμφωνούσατε τότε με αυτή τη μεταρρύθμιση; Όχι μόνο οι συνδικαλιστές, δεν υπήρξε ούτε ένα κόμμα να τις υποστηρίξει ... ούτε καν τα στελέχη του κυβερνώντος κόμματος, ούτε καν υπουργοί, με εξαίρεση τον πρωθυπουργό και κάποιους υπουργούς ή πολιτικά στελέχη μετρημένα στα δάχτυλα του ενός χεριού, όχι των δύο. Για φανταστείτε, λοιπόν να θέλει κάποιος Υπουργός να επιβάλει κάτι απέναντι σε μια κοινωνία που ουρλιάζει. Τότε πετάχτηκε η μπάλα στην εξέδρα και το δίδαγμα είναι ότι, όταν πετάμε την μπάλα στην εξέδρα, τότε το πρόβλημα το λύνει η ζωή με τρόπο θίσιο και καταστροφικό**».

► Πόσο έτοιμοι είμαστε, **ακόμη και τώρα, να γίνουμε σοφότεροι από αυτή την εμπειρία και τη δικαίωση της εξέδρας; Να γίνουμε Προμηθείς και όχι Επιμηθείς;** Θα το δείξει το άμεσο μέλλον.

► **Θα φτάσει ποτέ η στιγμή που θα πάψουμε να είμαστε περήφανοι για τους προγόνους μας και να κάνουμε περήφανους τους απογόνους μας;**

Ηλίας Νέλλας

Το χριστουγεννιάτικο δέντρο με τα φωτάκια του, αλλά χωρίς χιόνι.